# T027 BÁT NHÃ X Q460-P68 Xảo Tiện

*Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)*

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 1

KINH ÑAÏI BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA QUYEÅN 460

Phaåm 68: XAÛO TIEÄN (1) Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt thaønh töïu naêng löïc phöông tieän thieän xaûo nhö vaäy thì ñaõ phaùt Boà-ñeà taâm traûi qua thôøi gian bao laâu? Phaät baûo Thieän Hieän: –Ñaïi Boà-taùt naøy ñaõ phaùt Boà-ñeà taâm traûi qua voâ soá traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc kieáp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt naøo thaønh töïu naêng löïc phöông tieän thieän xaûo nhö vaäy thì ñaõ töøng thaân caän cuùng döôøng bao nhieâu Ñöùc Phaät? Phaät baûo Thieän Hieän: –Ñaïi Boà-taùt naøy ñaõ töøng thaân caän cuùng döôøng haèng haø sa soá chö Phaät. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt thaønh töïu naêng löïc phöông tieän thieän xaûo nhö vaäy thì ñaõ troàng nhöõng caên laønh thuø thaéng naøo? Phaät baûo Thieän Hieän: –Töø khi Ñaïi Boà-taùt naøy phaùt Boà-ñeà taâm ñeán nay, khoâng coù caên laønh naøo do Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña taïo ra maø vò aáy khoâng sieâng naêng tu hoïc cho vieân maõn. Nhôø vaäy, vò aáy ñaõ thaønh töïu naêng löïc phöông tieän kheùo leùo naøy. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt naøo thuaàn thuïc naêng löïc phöông tieän thieän xaûo nhö vaäy thì thaät laø hieám coù phaûi khoâng? Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Ñaïi Boà-taùt naøy thaät laø hieám coù! Thieän Hieän neân bieát, nhö maët trôøi, maët traêng

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 2

quay quanh vaø chieáu khaép boán ñaïi chaâu theá giôùi laøm caùc söï nghieäp, taát caû caùc loaøi höõu tình vaø phi tình ôû trong ñoù nöông theo naêng löïc chuyeån hoùa cuûa aùnh saùng aáy maø thaønh töïu moïi vieäc cuûa mình; cuõng vaäy, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña chieáu soi khaép naêm phaùp Ba-la-maät-ña laøm caùc söï nghieäp, naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá thí... nöông theo naêng löïc chuyeån hieän cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø ñeàu thaønh töïu moïi vieäc cuûa mình. Thieän Hieän neân bieát, nhö Chuyeån luaân vöông neáu khoâng coù baûy baùu thì khoâng goïi laø Chuyeån luaân vöông, phaûi coù baûy baùu môùi goïi laø Luaân vöông, naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá thí... cuõng laïi nhö vaäy, neáu lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì khoâng ñöôïc goïi laø Ba-la-maät- ña, khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña môùi ñöôïc goïi laø Ba-la-maät-ña. Thieän Hieän neân bieát, gioáng nhö ngöôøi nöõ xinh ñeïp, giaøu coù neáu khoâng ñöôïc ngöôøi choàng maïnh khoeû baûo veä thì seõ bò keû aùc laêng nhuïc coøn neáu ñöôïc ngöôøi choàng khoeû maïnh baûo veä thì khoâng bò keû aùc laêng nhuïc. Naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá thí cuõng laïi nhö vaäy, neáu khoâng ñöôïc naêng löïc cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña baûo veä thì deã bò Thieân ma vaø quyeán thuoäc cuûa chuùng ngaên

caûn phaù hoaïi, neáu coù naêng löïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña baûo veä thì taát caû Thieân ma vaø quyeán thuoäc cuûa chuùng khoâng theå ngaên caûn phaù hoaïi. Thieän Hieän neân bieát, gioáng nhö töôùng quaân maïnh thoâng thaïo binh phaùp kheùo trang bò caùc loaïi aùo giaùp vaø vuõ khí beàn chaéc, neân quaân ñòch ôû nöôùc laân caän khoâng theå laøm haïi. Naêm phaùp Ba-la-maät- ña nhö Boá thí... cuõng laïi nhö vaäy, nhôø khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña neân Thieân ma vaø quyeán thuoäc cuûa chuùng, nhöõng ngöôøi taêng thöôïng maïn cho ñeán Boà-taùt, Chieân-ñaø-la… ñeàu khoâng theå phaù hoaïi. Thieän Hieän neân bieát, nhö caùc vua nhoû ôû chaâu Thieäm-boä tuøy thôøi maø trieàu coáng phuïc dòch Chuyeån luaân thaùnh vöông vaø nöông theo Luaân vöông aáy ñeå ñeán nôi toát ñeïp. Cuõng laïi nhö vaäy, naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá thí... theo hoã trôï Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña vaø nhôø naêng löïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña daãn daét maø chuùng mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän neân bieát, nhö caùc doøng soâng ôû phía Ñoâng chaâu Thieäm-boä ñeàu chaûy vaøo soâng lôùn Caêng-giaø vaø theo soâng Caêng-giaø chaûy vaøo bieån lôùn, cuõng nhö vaäy, naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 3

thí... ñeàu ñöôïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa daãn daét môùi coù theå ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän neân bieát, nhö tay phaûi cuûa ngöôøi coù theå laøm moïi vieäc, cuõng vaäy Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña coù theå taïo ra taát caû phaùp laønh thuø thaéng. Thieän Hieän neân bieát, nhö tay traùi cuûa ngöôøi laøm vieäc khoâng ñöôïc tieän lôïi, cuõng vaäy, naêm phaùp Ba-la-maät-ña tröôùc khoâng theå laøm phaùt sinh caùc phaùp laønh thuø thaéng. Thieän Hieän neân bieát, gioáng nhö caùc doøng soâng duø lôùn hay nhoû heã chaûy vaøo bieån thì ñeàu coù vò maën; cuõng vaäy naêm phaùp Ba-la-maät- ña tröôùc phaûi nhaäp vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña môùi coù theå ñeán bôø kia. Thieän Hieän neân bieát, gioáng nhö Chuyeån luaân vöông muoán ñeán choã naøo thì coù boán ñaïo quaân ñi theo sau vaø baùnh xe baùu ñi tröôùc, vua vaø boán loaïi quaân muoán aên uoáng thì baùnh xe baùu lieàn döøng. Sau khi ñaõ aên uoáng, vua muoán ñi, baùnh xe lieàn ñi tröôùc. Baùnh xe aáy ñi hay döøng laø tuøy theo yù muoán cuûa vua. Khi ñaõ ñeán nôi thì noù khoâng coøn ñi tröôùc nöõa. Cuõng nhö vaäy, naêm phaùp Ba-la-maät-ña vaø caùc phaùp laønh muoán ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät thì phaûi nhôø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñi tröôùc daãn ñöôøng cuøng tieán vaø döøng, khoâng ñöôïc rôøi boû nhau, neáu ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät thì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng coøn ñi tröôùc nöõa. Thieän Hieän neân bieát, gioáng nhö Chuyeån luaân vöông muoán ñeán nôi naøo thì coù boán loaïi quaân, baûy baùu ñi theo ôû phía tröôùc vaø sau. Baáy giôø tuy baùnh xe baùu ñi ñaàu nhöng noù khoâng phaân bieät töôùng tröôùc sau. Cuõng vaäy naêm phaùp Ba-la-maät-ña tröôùc vaø caùc phaùp laønh muoán ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät phaûi nhôø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñi tröôùc daãn ñöôøng, nhöng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy khoâng nghó raèng: “Ta ñi ñaàu daãn ñöôøng cho naêm phaùp Ba-la-maät-ña tröôùc, chuùng ñeàu ñi theo ta.” Naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá thí... khoâng nghó raèng: “Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ôû tröôùc chuùng ta vaø chuùng ta theo phaùp aáy.” Vì sao vaäy? Vì töï taùnh cuûa saùu phaùp Ba-la-maät-ña

naøy vaø taát caû phaùp ñeàu tinh maät, khoâng gì coù theå taïo ra, khoâng coù chuû teå hö voïng khoâng thaät, troáng roãng, khoâng sôû höõu, töôùng khoâng töï taïi, gioáng nhö soùng naéng, nhö boùng trong göông, nhö aûnh, nhö traêng döôùi nöôùc, nhö vieäc huyeãn, nhö giaác moäng... ôû trong ñoù khoâng coù phaân bieät vaø

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 4

taùc duïng cuûa töï theå chaân thaät. Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu töï taùnh cuûa taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng, khoâng coù töôùng vaø duïng chaân thaät thì vì sao caùc Ñaïi Boà-taùt tu haïnh Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña caàu chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, luùc tu haønh saùu phaùp Ba-la-maät-ña naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt thöôøng nghó raèng: “Caùc höõu tình ôû theá gian taâm thöôøng ñieân ñaûo, chìm ñaém trong sinh töû khoâng theå töï thoaùt, neáu ta khoâng tu haïnh thuø thaéng, thieän xaûo thì khoâng theå cöùu vôùt hoï ra khoûi noãi khoå sinh töû. Nay ta phaûi vì caùc loaøi höõu tình maø sieâng tu haïnh thuø thaéng kheùo leùo laø Boá thí cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, höôùng ñeán vieäc chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät giaûi thoaùt caùc höõu tình ra khoûi bieån lôùn sinh töû. Sau khi nghó nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøy boá thí taát caû caùc vaät ôû trong laãn ngoaøi cho caùc höõu tình. Sau khi ñaõ boá thí vò aáy laïi nghó: ñoái vôùi beân trong laãn beân ngoaøi ta ñeàu khoâng coù boá thí gì caû. Vì sao vaäy? Caùc vaät ôû trong ngoaøi naøy ñeàu khoâng coù töï taùnh, khoâng theå xaû thí, chaúng phaûi chæ thuoäc veà ta.” Do quaùn saùt nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøy tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña sôùm ñöôïc vieân maõn vaø mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Vì muoán giaûi thoaùt caùc höõu tình ra khoûi bieån khoå sinh töû, Ñaïi Boà-taùt naøy troïn khoâng phaïm giôùi. Vì sao vaäy? Ñaïi Boà-taùt naøy thöôøng nghó raèng: “Vì muoán giaûi thoaùt taát caû höõu tình ra khoûi noãi khoå sinh töû, caàu ñaït ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät, ta quyeát ñònh khoâng neân gieát haïi sinh maïng cho ñeán taø kieán, cuõng quyeát ñònh khoâng neân caàu caûnh duïc vi dieäu, caàu söï giaøu coù vui veû cuûa coõi trôøi, caàu laøm Ñeá Thích, Ma vöông, Phaïm vöông, cuõng nhaát ñònh khoâng neân caàu laøm Thanh vaên, Ñoäc giaùc maø chæ töï giaûi thoaùt.” Nhôø quaùn saùt nhö vaäy neân Ñaïi Boà-taùt naøy tu haønh Tònh giôùi ba-la-maät-ña mau ñöôïc vieân maõn vaø mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Vì muoán cöùu caùc höõu tình thoaùt khoûi noãi khoå sinh töû, Ñaïi Boà- taùt naøy khoâng bao giôø phaùt sinh taâm saân haän. Giaû söû thöôøng bò huûy baùng laêng nhuïc, quôû maéng chua cay ñau ñôùn thaáu tim, tuûy vò maø cuõng khoâng bao giôø phaùt sinh moät nieäm saân haän; giaû söû thöôøng bò caùc

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 5

vaät nhö dao gaäy, ngoùi, ñaù, ñaát cuïc... ñaùnh ñaäp thaân theå caét, chaët, ñaâm cheùm moå xeû caùc boä phaän vò aáy cuõng khoâng phaùt sinh moät taâm nieäm aùc. Vì sao vaäy? Ñaïi Boà-taùt naøy quaùn taát caû aâm thanh nhö tieáng vang, saéc nhö chuøm boït nöôùc, khoâng neân voïng khôûi saân haän ñoái vôùi chuùng laøm hö hoaïi caùc phaåm chaát toát. Nhôø quaùn saùt nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøy tu haïnh

An nhaãn ba-la-maät-ña sôùm ñöôïc vieân maõn vaø mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Vì muoán giaûi thoaùt noãi khoå sinh töû cho caùc höõu tình, Ñaïi Boà-taùt naøy sieâng naêng caàu taát caû caùc phaùp laønh thuø thaéng. Trong thôøi gian töø luùc phaùt taâm cho ñeán khi ñaït quaû vò Giaùc ngoä cao toät vò aáy thöôøng khoâng bieáng nhaùc. Vì sao vaäy? Ñaïi Boà-taùt naøy thöôøng suy nghó raèng: "Neáu ta giaûi ñaõi thì khoâng theå cöùu vôùt taát caû höõu tình giuùp hoï vónh vieãn lìa khoûi noãi khoå lôùn sinh töû, cuõng khoâng theå ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí." Do quaùn saùt nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøy tu haïnh Tinh taán ba- la-maät-ña sôùm ñöôïc vieân maõn vaø mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Vì muoán cöùu caùc höõu tình thoaùt khoûi khoå sinh töû, Ñaïi Boà-taùt naøy tu caùc ñònh thuø thaéng cho ñeán khi ñaït ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät vò aáy khoâng bao giôø phaùt sinh taâm loaïn töôûng töông öng vôùi tham, saân, si. Vì sao vaäy? Ñaïi Boà-taùt naøy thöôøng nghó raèng: "Neáu ta phaùt sinh taâm loaïn töôûng töông öng vôùi tham, saân, si... thì khoâng theå thuaàn thuïc vieäc lôïi laïc ngöôøi khaùc, cuõng khoâng theå chöùng Phaät quaû maø ta mong caàu." Do quaùn saùt nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøy tu haønh Tónh löï ba- la-maät-ña sôùm ñöôïc vieân maõn vaø mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Ñeå cöùu höõu tình thoaùt khoûi khoå sinh töû, Ñaïi Boà-taùt naøy khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán khi ñaït ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, vò aáy luoân sieâng naêng tu hoïc trí tueä thuø thaéng vi dieäu cuûa theá gian vaø xuaát theá gian. Vì sao vaäy? Ñaïi Boà-taùt naøy thöôøng nghó raèng: "Neáu lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì ta khoâng theå ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, cuõng khoâng theå ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí." Do quaùn saùt nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøy tu haïnh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña mau ñöôïc vieân maõn vaø mau chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Thieän Hieän, vì lyù do ñoù, tuy taát caû caùc phaùp khoâng coù töôùng duïng chaân thaät töï taùnh ñeàu roãng khoâng nhöng caùc Ñaïi Boà-taùt sieâng naêng tu saùu phaùp Ba-la-maät-ña khoâng bieáng nhaùc giaûi ñaõi ñeå caàu chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät.

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 6

Baáy giôø, Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû caùc phaùp Ba-la-maät-ña coù taùnh khoâng sai khaùc ñeàu laø choã Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña dung nhieáp, ñeàu do Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø tu taäp ñöôïc thaønh töïu, leõ ra neân hôïp thaønh moät Ba-la-maät-ña laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì sao laïi coù theå noùi ñoái vôùi naêm phaùp Ba-la-maät-ña thì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø hôn heát, laø thuø thaéng, laø toân quyù, laø cao caû, laø dieäu, laø vi dieäu, laø ôû treân, laø khoâng gì treân, laø khoâng gì baèng, laø khoâng gì saùnh baèng? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Saùu phaùp Ba-la-maät-ña naøy coù taùnh khoâng sai khaùc, ñeàu ñöôïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naém giöõ neáu khoâng coù Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá thí... khoâng ñöôïc goïi laø Ba-la-maät-ña, phaûi nöông vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naêm phaùp Ba-la-maät-ña nhö Boá thí... môùi ñöôïc goïi laø Ba-la-maät-ña. Vì vaäy naêm phaùp Ba-la-maät- ña tröôùc thuoäc vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, do ñoù chæ coù moät Ba-la- maät-ña ñöôïc goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cho neân taát caû

Ba-la-maät- ña coù taùnh khoâng sai khaùc. Thieän Hieän neân bieát, nhö loaøi höõu tình tuy coù caùc loaïi saéc thaân khaùc nhau nhöng neáu coù loaøi naøo ôû gaàn nuùi Tu-di thì ñeàu coù cuøng moät maøu saéc, cuõng vaäy naêm phaùp Ba-la-maät-ña tuy coù caùc phaåm loaïi khaùc nhau nhöng ñeàu thuoäc vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naém giöõ, ñeàu döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø tu thaønh töïu, ñeàu nhaäp vaøo Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña, khoâng theå baøy ra danh taùnh rieâng khaùc. Laïi nöõa, caùc Ba-la-maät-ña nhö Boá thí... nöông vaøo Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña môùi ñöôïc nhaäp vaøo trí Nhaát thieát trí, môùi ñöôïc goïi laø ñeán bôø beân kia. Do ñoù saùu phaùp Ba-la-maät-ña ñeàu ñoàng moät vò, taùnh khoâng sai khaùc, khoâng theå baøy ra ñaây laø Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì sao vaäy? Saùu phaùp Ba-la-maät-ña naøy ñeàu cuøng höôùng ñeán trí Nhaát thieát trí, ñeàu ñeán bôø kia, taùnh khoâng sai khaùc. Vì lyù do naøy saùu phaùp nhö Boá thí... khoâng theå baøy ra laø coù danh, taùnh khaùc nhau. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu theo thaät nghóa thì Ba-la-maät-ña vaø taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng coù ñaây kia, hôn keùm khaùc nhau, vì sao laïi noùi

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 7

ñoái vôùi naêm phaùp Ba-la-maät-ña, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø hôn heát, laø thuø thaéng, laø toân quyù, laø cao caû, laø dieäu, laø vi dieäu, laø ôû treân, laø khoâng gì treân, laø khoâng gì baèng, laø khoâng gì saùnh baèng? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Neáu theo thaät nghóa thì Ba-la-maät-ña vaø taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng coù ñaây kia, hôn keùm khaùc nhau, chæ y theo theá tuïc maø noùi coù taùc duïng, noùi coù ñaây kia hôn keùm khaùc nhau, baøy ra Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø vì muoán ñoä thoaùt caùc loaøi höõu tình ra khoûi taùc duïng theá tuïc vaø sinh, giaø, beänh, cheát, nhöng sinh, giaø, beänh, cheát cuûa höõu tình ñeàu chaúng thaät coù, chæ laø giaû taïo. Vì sao vaäy? Do höõu tình laø khoâng, neân bieát caùc phaùp cuõng khoâng sôû höõu. Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa thoâng ñaït taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng sôû höõu, coù theå vôùt höõu tình ra khoûi taùc duïng theá tuïc vaø sinh, giaø, beänh, cheát. Do vaäy neân noùi: “Ñoái vôùi naêm phaùp Ba-la-maät-ña, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø hôn heát, laø thuø thaéng, laø toân quyù, laø cao caû, laø dieäu, laø vi dieäu, laø ôû treân, laø khoâng gì treân, laø khoâng gì baèng, laø khoâng gì saùnh baèng.” Thieän Hieän neân bieát, gioáng nhö so vôùi phaùi nöõ cuûa loaøi ngöôøi, nöõ baùu cuûa vua Chuyeån luaân vöông laø hôn heát, laø thuø thaéng, laø toân quyù, laø cao caû, laø dieäu, laø vi dieäu, laø ôû treân, laø khoâng gì treân, laø khoâng gì baèng, laø khoâng gì saùnh baèng; cuõng vaäy, ñoái vôùi Boá thí ba-la-maät-ña, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø hôn heát, laø thuø thaéng, laø toân quyù, laø cao caû, laø dieäu, laø vi dieäu, laø ôû treân, laø khoâng gì treân, laø khoâng gì baèng, laø khoâng gì saùnh baèng. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao Ngaøi thöôøng ca ngôïi Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña saâu xa so vôùi caùc Ba-la-maät-ña laø hôn heát, laø thuø thaéng, laø toân quyù, laø cao caû, laø dieäu, laø vi dieäu, laø ôû treân, laø khoâng gì treân, laø khoâng gì baèng, laø khoâng gì saùnh baèng? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, do Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy duøng voâ

sôû ñaéc laøm phöông tieän, coù theå naém giöõ taát caû phaùp laønh hoøa hôïp nhaäp vaøo trí Nhaát thieát trí, an truù baát ñoäng neân ta thöôøng ca ngôïi Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät:

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 8

–Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña coù naém giöõ, coù xaû boû ñoái vôùi caùc thieän phaùp khoâng? Phaät noùi: –Khoâng, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng coù naém giöõ, hoaëc xaû boû ñoái vôùi caùc phaùp. Vì sao vaäy? Vì taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng theå naém giöõ vaø khoâng theå xaû boû. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi nhöõng phaùp gì? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi nhaõn xöù cho ñeán yù xöù; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi saéc xöù cho ñeán phaùp xöù; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi voâ minh cho ñeán laõo töû; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 9

phaùp moân Tam-ma-ñòa; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi trí Nhaát thieát,

trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi taát caû caùc haïnh cuûa Boà-taùt; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi saéc cho ñeán khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng tö duy veà saéc cho neân khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi saéc cho ñeán khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí neân khoâng naém giöõ, khoâng xaû boû ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng tö duy veà saéc cho ñeán khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, do Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy khoâng tö duy taát caû töôùng cuûa saéc cuõng khoâng tö duy taát caû sôû duyeân cuûa saéc cho neân khoâng tö duy veà saéc cho ñeán khoâng tö duy veà taát caû töôùng cuûa trí Nhaát thieát trí, khoâng tö duy veà taát caû sôû duyeân cuûa trí Nhaát thieát trí cho neân khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng tö duy veà saéc cho ñeán khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí thì laøm sao ñeå phaùt trieån caùc caên laønh ñaõ troàng; neáu khoâng laøm phaùt trieån caùc caên laønh ñaõ troàng thì laøm sao vieân maõn Ba-la-maät-ña, neáu khoâng vieân maõn Ba-la-maät-ña thì laøm sao chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät maø mình mong caàu?

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 10

Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng tö duy veà saéc cho ñeán khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí thì Ñaïi Boà-taùt lieàn coù theå phaùt trieån caên laønh ñaõ gieo troàng. Do caên laønh ñaõ troàng ñöôïc phaùt trieån neân lieàn coù theå vieân maõn Ba-la-maät-ña, nhôø Ba-la-maät-ña ñöôïc vieân maõn neân lieàn coù theå chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät maø mình mong caàu. Vì sao vaäy? Naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng tö duy veà saéc cho ñeán khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí môùi coù theå tu taäp troïn veïn caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt vaø chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao Ñaïi Boà-taùt phaûi khoâng tö duy veà saéc cho ñeán khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí môùi coù theå tu taäp ñaày ñuû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt vaø chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, neáu caùc Ñaïi Boà-taùt tö duy veà saéc cho ñeán tö duy veà trí Nhaát thieát trí thì chaáp giöõ saéc töôùng; do chaáp giöõ saéc töôùng neân hoï lieàn ñaém tröôùc Duïc giôùi, Saéc giôùi, Voâ saéc giôùi. Neáu ñaém tröôùc Duïc giôùi, Saéc giôùi vaø Voâ saéc giôùi thì khoâng theå tu ñaày ñuû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt vaø khoâng theå chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng tö duy veà saéc cho ñeán khoâng tö duy veà trí Nhaát thieát trí thì lieàn ñöôïc voâ sôû ñaéc, do voâ sôû ñaéc neân hoï khoâng ñaém nhieãm Duïc giôùi, Saéc giôùi, Voâ saéc giôùi. Neáu khoâng ñaém nhieãm Duïc giôùi, Saéc giôùi, Voâ saéc giôùi môùi coù theå tu taäp ñaày

ñuû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt vaø chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Vì vaäy, naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán tu haønh ñaày ñuû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt, muoán mau chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät maø mình mong caàu thì phaûi sieâng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng neân tö duy, chaáp tröôùc caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Ñaïi Boà-taùt naøo sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thì phaûi truï nôi naøo? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thì khoâng neân truï vaøo saéc cho ñeán khoâng neân truï vaøo trí Nhaát thieát trí.

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 11

Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Vì sao Ñaïi Boà-taùt naøo sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña thì khoâng neân truï vaøo saéc cho ñeán khoâng neân truï vaøo trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, do khoâng chaáp tröôùc ñoái vôùi caùc phaùp neân khoâng ñöôïc truï vaøo saéc cho ñeán khoâng ñöôïc truï vaøo trí Nhaát thieát trí. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt khoâng thaáy coù phaùp naøo maø ta coù theå phaùt sinh chaáp tröôùc vaø an truù trong ñoù. Thieän Hieän, Ñaïi Boà- taùt naøy duøng söï khoâng chaáp tröôùc vaø khoâng an truù laøm phöông tieän ñeå sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo nghó nhö vaày: “Neáu coù theå khoâng chaáp tröôùc vaät gì, khoâng an truù vaøo ñaâu vaø sieâng naêng tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laø tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, toâi coù theå khoâng chaáp tröôùc vaät gì ñeå tu Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø toâi coù theå khoâng chaáp tröôùc vieäc gì ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö theá laø toâi ñaõ haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña.” Thieän Hieän, do suy nghó nhö vaäy vaø naém giöõ töôùng chaáp tröôùc neân Ñaïi Boà-taùt naøy xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Neáu xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì cuõng xa lìa Tónh löï, Tinh taán, An nhaãn, Tònh giôùi, Boá thí ba-la-maät-ña; cuõng xa lìa phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh, cuõng xa lìa chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; cuõng xa lìa Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo, cuõng xa lìa boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; cuõng xa lìa boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc, cuõng xa lìa taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; cuõng xa lìa ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; cuõng xa lìa baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; cuõng xa lìa taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; cuõng xa lìa naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; cuõng xa lìa möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; cuõng xa lìa phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; cuõng xa lìa trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; cuõng xa lìa taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; cuõng xa lìa quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät, cuõng xa lìa trí Nhaát thieát trí. Vì sao vaäy? Ñoù laø vì: Baùt-nhaõ ba-

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 12

la-maät-ña saâu xa khoâng coù chaáp tröôùc ñoái vôùi taát caû caùc phaùp, chaúng phaûi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa coù söï chaáp tröôùc vaø coù taùnh chaáp tröôùc. Vì sao vaäy? Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa hoaøn toaøn khoâng coù töï taùnh, khoâng theå coù vieäc chaáp tröôùc ñoái vôùi caùc phaùp. Vì vaäy naøy Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, Ñaïi Boà-taùt naøo phaùt sinh yù töôûng nhö vaày: “Ñaây laø Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña, ta haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì Ñaïi Boà-taùt naøy tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña hoaøn toaøn khoâng chaáp tröôùc ñoái vôùi taát caû caùc phaùp vaø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa.” Laïi nöõa Thieän Hieän, luùc tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, Ñaïi Boà-taùt naøo phaùt sinh yù töôûng nhö vaày: “Ñaây laø Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña, ta thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña töùc laø thöïc haønh toaøn boä thaät töôùng cuûa caùc phaùp.” Do töôûng nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøy lieàn bò thoaùi lui ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Neáu bò thoaùi lui ñoái vôùi Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña, thì bò thoaùi lui taát caû baïch phaùp thuø thaéng. Vì sao vaäy? Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laø goác reã cuûa taát caû caùc loaïi baïch phaùp neáu thoaùi thaát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña töùc laø thoaùi thaát taát caû baïch phaùp. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo nghó nhö vaày: “Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa bao goàm Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï ba-la-maät-ña cho ñeán bao goàm trí Nhaát thieát trí”, thì Ñaïi Boà- taùt naøy thoaùi thaát ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Neáu thoaùi thaát Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña thì khoâng theå naém giöõ Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï ba-la-maät-ña cho ñeán khoâng theå naém giöõ trí Nhaát thieát trí. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, chaúng phaûi lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña maø coù theå naém giöõ heát phaùp phaàn Boà-ñeà vaø coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo nghó nhö vaày: “An truù Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña thì chaéc chaén lieàn ñöôïc thoï kyù quaû vò Giaùc ngoä cao toät”, Ñaïi Boà-taùt naøy bò thoaùi thaát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Neáu thoaùi thaát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì khoâng ñöôïc thoï kyù ñoái vôùi quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Vì sao vaäy? Naøy Thieän Hieän, chaúng phaûi lìa Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña maø coù theå ñöôïc thoï kyù ñoái vôùi quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo nghó nhö vaày: “An truù Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña thì coù theå phaùt sinh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 13

Tónh löï ba-la-maät-ña, nhö vaäy cho ñeán coù theå laøm phaùt sinh ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû”, thì Ñaïi Boà-taùt naøy lieàn thoaùi thaát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Neáu thoaùi thaát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì khoâng theå laøm phaùt sinh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Tónh löï ba-la-maät-ña, nhö vaäy cho ñeán khoâng theå laøm phaùt sinh ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, chaúng phaûi lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø coù theå laøm phaùt sinh phaùp an truù thuø thaéng. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo nghó nhö vaày: “Ñöùc Phaät bieát caùc phaùp khoâng coù töôûng caàm naém vaø töï chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, sau khi ñaõ ñaéc quaû Boà-ñeà, Ngaøi vì höõu tình maø giaûng noùi, khai thò thaät töôûng caùc phaùp cho caùc höõu tình nghe thì Ñaïi Boà-taùt naøy lieàn thoaùi

thaát Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, Nhö Lai khoâng bieát, khoâng giaùc ngoä, khoâng giaûng noùi, khoâng khai thò caùc phaùp. Vì sao vaäy? Thaät taùnh caùc phaùp khoâng theå hieåu bieát giaùc ngoä vaø khoâng theå taïo ra thì laøm sao coù vieäc hieåu bieát, giaùc ngoä, giaûng noùi chæ baøy taát caû caùc phaùp. Neáu noùi thaät coù vieäc hieåu bieát, giaùc ngoä, giaûng noùi, khai thò taát caû caùc phaùp thì thaät laø phi lyù. Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña phaûi laøm sao ñeå ñöôïc xa lìa nhöõng loãi laàm naøy? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña nghó nhö vaày, taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng sôû höõu, khoâng theå naém giöõ. Neáu phaùp ñaõ khoâng sôû höõu khoâng theå naém giöõ thì khoâng coù ngöôøi coù theå chöùng Ñaúng giaùc ngay hieän taïi, cuõng khoâng coù ngöôøi coù theå giaûng noùi, khai thò. Neáu thöïc haønh nhö vaäy laø haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña vaø ñöôïc xa lìa caùc loãi laàm. Ñaïi Boà-taùt naøo chaáp tröôùc phaùp khoâng sôû höõu, khoâng theå naém giöõ thì xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng coù chaáp tröôùc vaø naém giöõ caùc phaùp, neáu chaáp tröôùc vaø naém giöõ caùc phaùp thì xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø xa lìa hay khoâng xa lìa ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña? Cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña laø xa lìa hay khoâng xa lìa ñoái vôùi Boá thí ba-la-maät-ña? Nhö vaäy cho ñeán trí

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 14

Nhaát thieát trí laø xa lìa hay khoâng xa lìa ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí. Baïch Theá Toân, neáu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña hoaëc xa lìa hoaëc khoâng xa lìa ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì vì sao Ñaïi Boà-taùt coù theå khoâng chaáp tröôùc ñeå laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán neáu Boá thí ba-la-maät-ña hoaëc xa lìa hoaëc khoâng xa lìa ñoái vôùi Boá thí ba-la-maät-ña thì vì sao Ñaïi Boà-taùt coù theå khoâng chaáp tröôùc ñeå laøm phaùt sinh Boá thí ba-la-maät-ña; nhö vaäy cho ñeán neáu trí Nhaát thieát trí hoaëc xa lìa hoaëc khoâng xa lìa ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí thì vì sao Ñaïi Boà-taùt coù theå khoâng chaáp tröôùc ñeå laøm phaùt sinh trí Nhaát thieát trí. Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña chaúng xa lìa, chaúng khoâng xa lìa ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán trí Nhaát thieát trí chaúng xa lìa, chaúng khoâng xa lìa ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí. Vì vaäy Ñaïi Boà-taùt coù theå khoâng chaáp tröôùc ñeå laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña cho ñeán laøm phaùt sinh trí Nhaát thieát trí. Vì sao vaäy? Chaúng phaûi chính töï taùnh chaúng phaûi lìa töï taùnh maø coù theå an truù vaø daãn phaùt töï taùnh. Laïi nöõa Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña khoâng chaáp tröôùc saéc, khoâng cho raèng ñaây laø saéc naøy, ñaây laø saéc kia, cuõng khoâng chaáp tröôùc ñaây laø thoï, töôûng, haønh, thöùc, khoâng cho raèng ñaây laø thoï, töôûng, haønh, thöùc naøy, ñaây laø thoï, töôûng, haønh, thöùc kia, nhö vaäy cho ñeán khoâng chaáp tröôùc trí Nhaát thieát trí, khoâng cho raèng ñaây laø trí Nhaát thieát trí naøy, trí Nhaát thieát trí kia. Thieän Hieän, do Ñaïi Boà-taùt naøy khoâng chaáp tröôùc ñoái vôùi taát caû caùc phaùp neân lieàn phaùt sinh Baùt-nhaõ

ba-la-maät-ña cho ñeán Boá thí ba- la-maät-ña cho ñeán laøm phaùt sinh trí Nhaát thieát trí. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, coù söï chaáp tröôùc ñoái vôùi caùc phaùp cho raèng ñaây laø phaùp naøy, ñaây laø phaùp kia thì khoâng theå tuøy yù phaùt sinh coâng ñöùc an truù thuø thaéng. Laïi nöõa Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña khoâng quaùn saéc laø thöôøng hoaëc voâ thöôøng, laïc hoaëc khoå, ngaõ hoaëc voâ ngaõ, tònh hoaëc baát tònh, vaéng laëng hoaëc khoâng vaéng laëng, xa lìa hoaëc khoâng xa lìa, cuõng khoâng quaùn thoï, töôûng, haønh, thöùc laø thöôøng hoaëc voâ thöôøng, laø laïc hoaëc khoå, laø ngaõ hoaëc voâ ngaõ, laø tònh hoaëc baát tònh, laø vaéng laëng hoaëc khoâng vaéng laëng, laø xa lìa hoaëc khoâng xa lìa

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 15

cho ñeán khoâng quaùn trí Nhaát thieát trí laø thöôøng hoaëc voâ thöôøng, laø laïc hoaëc khoå, laø ngaõ hoaëc voâ ngaõ, laø tònh hoaëc baát tònh, laø vaéng laëng hoaëc khoâng vaéng laëng, laø xa lìa hoaëc khoâng xa lìa. Do khoâng quaùn saùt ñoái vôùi taát caû caùc phaùp nhö vaäy neân Ñaïi Boà-taùt naøy lieàn coù theå phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña nhö vaäy cho ñeán coù theå phaùt sinh trí Nhaát thieát trí. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø quaùn saùt caùc phaùp laø thöôøng hoaëc voâ thöôøng, laïc hoaëc khoå, ngaõ hoaëc voâ ngaõ, tònh hoaëc baát tònh, vaéng laëng hoaëc khoâng vaéng laëng, xa lìa hoaëc khoâng xa lìa thì khoâng theå tuøy yù phaùt sinh coâng ñöùc an truù thuø thaéng. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo tu haønh Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña töùc laø tu haønh Tónh löï, Tinh taán, An nhaãn, Tònh giôùi, Boá thí ba-la-maät-ña; cuõng laø an truù phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; cuõng laø an truù chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; cuõng laø an truù Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; cuõng laø tu haønh boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; cuõng laø tu haønh boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; cuõng laø tu haønh taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; cuõng laø tu haønh phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; cuõng laø tu haønh möôøi ñòa cuûa Boà-taùt; cuõng laø tu haønh taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; cuõng laø tu haønh naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; cuõng laø tu haønh möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; cuõng laø tu haønh phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; cuõng laø tu haønh trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; cuõng laø tu haønh taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; cuõng laø tu haønh quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; cuõng laø tu haønh trí Nhaát thieát trí. Laïi nöõa Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñi ôû nôi naøo thì taát caû caùc Ba-la-maät-ña vaø taát caû phaùp phaàn Boà-ñeà ñeàu ñi theo; Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñeán ñaâu thì taát caû Ba-la-maät-ña vaø taát caû phaùp phaàn Boà-ñeà khaùc ñeàu theo ñeán ñoù. Thieän Hieän, gioáng nhö vua Chuyeån luaân ñi ôû choã naøo thì boán loaïi quaân maïnh ñeàu ñi theo, vua Chuyeån luaân ñeán choã naøo thì boán loaïi quaân maïnh ñeàu ñeán ñoù; cuõng vaäy Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñi theo ñöôøng naøo vaø ñeán ñaâu thì taát caû

Ba-la-maät-ña vaø taát caû caùc phaùp phaàn Boà-ñeà ñeàu ñi theo ñeán choã roát raùo laø trí Nhaát thieát trí.

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 16

Thieän Hieän, nhö ngöôøi ñaùnh xe gioûi, ñieàu khieån xe töù maõ traùnh ñöôøng hieåm, ñi vaøo ñöôøng chính vaø coù theå ñeán nôi caàn ñeán theo yù muoán; cuõng vaäy, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa kheùo ñieàu khieån taát caû Ba-la-maät-ña vaø taát caû caùc phaùp phaàn Boà-ñeà traùnh xa ñöôøng hieåm sinh töû vaø Nieát-baøn, ñi theo ñöôøng chaùnh töï lôïi, lôïi tha ñeå ñaït ñeán trí Nhaát thieát trí maø mình mong caàu. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, theá naøo laø ñöôøng, theá naøo laø chaúng phaûi ñöôøng cuûa caùc Ñaïi Boà-taùt? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñöôøng höõu tình, ñöôøng Thanh vaên, ñöôøng Ñoäc giaùc chaúng phaûi laø ñöôøng ñi cuûa caùc Ñaïi Boà-taùt bôûi vì nöông theo ñoù thì khoâng theå ñaït ñeán trí Nhaát thieát trí. Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laøm phaùt sinh saùu phaùp Ba-la-maät-ña laø ñöôøng cuûa caùc Ñaïi Boà-taùt bôûi vì nöông vaøo ñoù thì chaéc chaén coù theå ñaït ñeán trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa xuaát hieän ôû theá gian coù theå laøm ñöôïc vieäc lôùn, ñoù laø thò hieän töôùng ñaïo vaø chaúng phaûi ñaïo giuùp cho caùc Ñaïi Boà-taùt bieát ñoù laø ñaïo hay chaúng phaûi ñaïo vaø coù theå sôùm chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa xuaát hieän ôû theá gian coù theå laøm ñöôïc vieäc lôùn laø chæ baøy töôùng ñaïo hoaëc chaúng phaûi ñaïo cho caùc Ñaïi Boà-taùt giuùp caùc Ñaïi Boà-taùt bieát ñoù laø ñaïo hay chaúng phaûi ñaïo vaø coù theå mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Laïi nöõa Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña xuaát hieän ôû theá gian coù theå laøm ñöôïc vieäc lôùn laø ñoä thoaùt voâ löôïng, voâ bieân höõu tình giuùp hoï an laïc, lôïi ích thuø thaéng. Thieän Hieän neân bieát, tuy laøm voâ soá vieäc lôïi ích an vui cho ngöôøi nhöng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng chaáp tröôùc vieäc naøy. Laïi nöõa Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa tuy coù theå thò hieän vieäc laøm cuûa saéc nhöng khoâng chaáp tröôùc vieäc ñoù, tuy coù theå thò

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 17

hieän vieäc laøm cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc nhöng khoâng chaáp tröôùc vieäc ñoù. Nhö vaäy cho ñeán tuy coù theå thò hieän vieäc laøm cuûa trí Nhaát thieát trí nhöng khoâng chaáp tröôùc vieäc ñoù, tuy coù theå thò hieän vieäc laøm cuûa Thanh vaên, Ñoäc giaùc nhöng khoâng chaáp tröôùc vieäc ñoù. Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa tuy coù theå daãn daét taát caû Ñaïi Boà-taùt, giuùp hoï ñaït quaû vò Giaùc ngoä cao toät, xa lìa ñòa vò Thanh vaên, Ñoäc giaùc nhöng khoâng sinh, khoâng dieät ñoái vôùi caùc phaùp vì laáy taùnh phaùp truï laøm ñònh löôïng. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng sinh, khoâng dieät ñoái vôùi caùc phaùp vaäy taïi sao luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa Ñaïi Boà-taùt phaûi vì caùc höõu tình maø thöïc haønh Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ? Phaät baûo: –Thieän Hieän, luùc tu haønh Baùt-nhaõ

ba-la-maät-ña, vì muoán ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí maø caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi thöïc haønh Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt ñoù ñem caên laønh naøy cho caùc höõu tình roài cuøng nhau hoài höôùng veà trí Nhaát thieát trí. Hoài höôùng veà trí Nhaát thieát trí nhö vaäy chính laø tu saùu phaùp Ba-la-maät-ña mau ñöôïc vieân maõn, cuõng laø tu Töø, Bi, Hyû, Xaû cuûa Boà-taùt mau ñöôïc vieân maõn cho ñeán khi an toïa nôi toøa Boà-ñeà vi dieäu, vò aáy thöôøng khoâng xa lìa saùu phaùp Ba-la-maät-ña naøy. Ai khoâng xa lìa saùu phaùp Ba-la-maät-ña naøy thì khoâng xa lìa trí Nhaát thieát trí. Vì vaäy, naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí thì phaûi tinh taán tu hoïc saùu phaùp Ba-la-maät-ña. Ñaïi Boà-taùt naøo sieâng naêng tu hoïc, haønh trì saùu phaùp Ba-la-maät-ña naøy thì taát caû caên laønh mau ñöôïc vieân maõn vaø coù theå mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Vì vaäy, naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi thöôøng töông öng vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, chôù coù lìa boû nhau. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm sao ñeå coù theå thöôøng töông öng vôùi saùu phaùp Ba-la-maät-ña, khoâng lìa boû nhau? Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt quaùn saùt nhö thaät saéc chaúng phaûi

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 18

töông öng, chaúng phaûi khoâng töông öng, quaùn saùt nhö thaät thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng töông öng, chaúng phaûi khoâng töông öng cho ñeán quaùn saùt nhö thaät trí Nhaát thieát chaúng phaûi töông öng chaúng phaûi khoâng töông öng thì Ñaïi Boà-taùt naøy coù theå thöôøng töông öng vôùi saùu phaùp Ba-la-maät-ña, khoâng lìa boû nhau. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo thöôøng nghó raèng: “Ta khoâng neân truï vaøo saéc, cuõng khoâng neân truï vaøo chaúng phaûi saéc; ta khoâng neân truï vaøo thoï, töôûng, haønh, thöùc, cuõng khoâng neân truï vaøo chaúng phaûi thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán ta khoâng neân truï ôû trí Nhaát thieát trí cuõng khoâng neân truï nôi chaúng phaûi trí Nhaát thieát trí.” Vì sao vaäy? Vì saéc chaúng phaûi laø naêng truï, chaúng phaûi sôû truï, thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng phaûi laø naêng truï chaúng phaûi laø sôû truï, nhö vaäy cho ñeán trí Nhaát thieát trí cuõng chaúng phaûi naêng truï, chaúng phaûi sôû truï. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo nghó nhö vaäy thì coù theå thöôøng töông öng vôùi saùu phaùp Ba-la-maät-ña khoâng lìa boû nhau. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo coù theå duøng phöông tieän voâ truï naøy tu haønh saùu phaùp Ba-la-maät-ña thì Ñaïi Boà-taùt aáy mau coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän, gioáng nhö coù ngöôøi muoán aên traùi xoaøi hoaëc quaû maõng caàu thì tröôùc tieân phaûi ñem hoät cuûa noù troàng nôi ñaát maøu môõ, tuøy thôøi töôùi nöôùc, boùn phaân giöõ gìn chaêm soùc. Daàn daàn noù sinh ra maàm, thaân, nhaùnh, laù, traûi qua thôøi gian lieàn coù hoa quaû vaø khi quaû ñaõ chín thì haùi aên. Naøy Thieän Hieän, cuõng nhö vaäy, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán ñaït ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät thì tröôùc tieân phaûi hoïc saùu phaùp Ba-la-maät-ña, laïi duøng vieäc Boá thí, hoaëc AÙi ngöõ, hoaëc Lôïi haønh, hoaëc Ñoàng söï ñeå baûo boïc höõu tình. Sau khi ñaõ baûo boïc hoï roài laïi daïy hoï an truù vaøo Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Sau

khi ñaõ giuùp hoï an truù laïi giuùp hoï giaûi thoaùt taát caû sinh, giaø, beänh, cheát vaø chöùng ñaéc söï an laïc thöôøng truï roát raùo. Boà-taùt naøo laøm nhö vaäy seõ ñaït ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, chuyeån Phaùp luaân vi dieäu, ñoä voâ soá chuùng sinh. Vì vaäy, naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán töï hieåu roõ caùc phaùp khoâng caàn nöông nhôø vaø caùc duyeân beân ngoaøi, muoán coù theå ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, muoán laøm nghieâm tònh coõi Phaät moät caùch hoaøn haûo, muoán mau an toïa nôi toøa Boà-ñeà vi dieäu, muoán

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 460 19

laøm haøng phuïc taát caû ma quaân, muoán mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, muoán chuyeån Phaùp luaân giaûi thoaùt caùc höõu tình ra khoûi sinh, giaø, beänh, cheát vaø ñaït ñöôïc söï an laïc thöôøng truù, roát raùo thì neân hoïc saùu phaùp Ba-la-maät-ña, duøng phöông tieän boán Nhieáp phaùp ñeå baûo boïc höõu tình. Sau khi ñaõ baûo boïc neân giuùp hoï an truù vaøo Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Khi sieâng naêng tu hoïc nhö vaäy Boà-taùt thöôøng sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña.

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 20

KINH ÑAÏI BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA QUYEÅN 461

Phaåm 68: XAÛO TIEÄN (2) Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät raèng: –Phaät noùi Ñaïi Boà-taùt phaûi thöôøng sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña phaûi khoâng? Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Ta noùi Ñaïi Boà-taùt phaûi thöôøng sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán ñöôïc hoaøn toaøn töï taïi ñoái vôùi caùc phaùp thì phaûi hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì sao vaäy? Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñaày ñuû moïi naêng löïc lôùn laøm cho caùc Ñaïi Boà-taùt ñöôïc töï taïi ñoái vôùi taát caû caùc phaùp. Thieän Hieän neân bieát, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laø cöûa ngoõ maø caùc phaùp laønh höôùng ñeán, gioáng nhö bieån lôùn laø nôi maø taát caû caùc doøng nöôùc höôùng ñeán. Vì vaäy naøy Thieän Hieän, hoaëc höõu tình thuoäc Thanh vaên thöøa, hoaëc höõu tình thuoäc Ñoäc giaùc thöøa, hoaëc höõu tình thuoäc Boà-taùt thöøa ñeàu neân sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa naøy. Thieän Hieän, luùc sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi thöôøng tu hoïc Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Tónh löï ba-la-maät-ña; phaûi thöôøng an truù vaøo phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; phaûi thöôøng an truù vaøo chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; thöôøng an truù vaøo Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; thöôøng tu hoïc boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; cuõng thöôøng tu hoïc boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; thöôøng tu hoïc taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; thöôøng tu hoïc ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; thöôøng tu hoïc ñòa vò cuûa Ñaïi Boà-taùt; thöôøng tu hoïc taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; thöôøng tu hoïc naêm loaïi

maét, saùu pheùp

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 21

thaàn thoâng; thöôøng tu hoïc möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; thöôøng tu hoïc phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; thöôøng tu hoïc trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; thöôøng tu hoïc taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; thöôøng tu hoïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; thöôøng tu hoïc trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän, gioáng nhö ngöôøi baén gioûi laïi coù aùo muõ chaéc chaén vaø cung teân nhö yù thì chaúng sôï keû thuø; cuõng vaäy, caùc Ñaïi Boà-taùt naøo naém giöõ phöông tieän thieän xaûo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña vaø ñaày ñuû caùc coâng ñöùc thì taát caû ma quaân ngoaïi ñaïo dò hoïc chaúng theå laøm khuaát phuïc. Vì vaäy, Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí thì phaûi sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo coù theå thöôøng sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, thì lieàn ñöôïc chö Phaät Theá Toân ôû voâ löôïng, voâ soá, voâ bieân theá giôùi khaép möôøi phöông cuøng nhau hoä nieäm thöôøng xuyeân. Cuï thoï Thieän Hieän baïch: –Baïch Theá Toân, vì sao Ñaïi Boà-taùt thöôøng sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa lieàn ñöôïc chö Phaät Theá Toân ôû voâ soá theá giôùi khaép möôøi phöông cuøng nhau thöôøng xuyeân hoä nieäm? Phaät baûo: –Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo coù theå thöôøng sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì coù theå tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán tu haønh trí Nhaát thieát trí, do ñoù chö Phaät Theá Toân ôû voâ soá theá giôùi khaép möôøi phöông thöôøng cuøng nhau hoä nieäm. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Vì sao Ñaïi Boà-taùt naøy tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán tu haønh trí Nhaát thieát trí lieàn ñöôïc chö Phaät Theá Toân ôû voâ soá theá giôùi khaép möôøi phöông thöôøng cuøng nhau hoä nieäm? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, luùc tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña, Ñaïi Boà-taùt naøy quaùn Boá thí ba-la-maät-ña laø chaúng theå naém baét ñöôïc cho ñeán luùc tu haønh trí Nhaát thieát trí vò aáy quaùn trí Nhaát thieát trí laø chaúng theå naém baét ñöôïc neân ñöôïc chö Phaät Theá Toân ôû voâ soá theá giôùi khaép möôøi phöông thöôøng cuøng nhau hoä nieäm. Laïi nöõa Thieän Hieän, chö Phaät Theá Toân ôû voâ soá theá giôùi khaép

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 22

möôøi phöông, do thöïc töôùng cuûa saéc chaúng theå naém baét ñöôïc neân thöôøng cuøng nhau hoä nieäm Ñaïi Boà-taùt naøy, do thöïc töôùng cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng theå naém baét ñöôïc neân thöôøng cuøng nhau hoä nieäm Ñaïi Boà-taùt naøy cho ñeán do thöïc töôùng cuûa trí Nhaát thieát trí chaúng theå naém baét ñöôïc neân thöôøng cuøng nhau hoä nieäm Ñaïi Boà-taùt naøy. Laïi nöõa naøy Thieän Hieän, chö Phaät Theá Toân ôû voâ soá theá giôùi khaép möôøi phöông khoâng phaûi do saéc neân cuøng nhau hoä nieäm Ñaïi Boà-taùt naøy, khoâng phaûi do thoï, töôûng, haønh, thöùc neân cuøng nhau hoä nieäm Ñaïi Boà-taùt naøy cho ñeán khoâng phaûi do trí Nhaát thieát trí neân cuøng nhau hoä nieäm Ñaïi Boà-taùt naøy. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Caùc Ñaïi Boà-taùt tuy hoïc nhieàu thöù nhöng khoâng coù choã

naøo ñeå hoïc? Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Caùc Ñaïi Boà-taùt tuy hoïc nhieàu thöù nhöng khoâng coù choã naøo ñeå hoïc. Vì sao vaäy? Vì thaät ra khoâng coù phaùp naøo coù theå laøm cho Boà-taùt tu hoïc ôû trong ñoù. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ngaøi ñaõ vì caùc Ñaïi Boà-taùt maø giaûng toùm löôïc hoaëc giaûng roäng phaùp töông öng vôùi saùu phaùp Ba-la-maät-ña; Ñaïi Boà- taùt naøo muoán mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí thì ñoái vôùi phaùp töông öng vôùi saùu phaùp Ba-la-maät-ña naøy hoaëc ñöôïc toùm löôïc hoaëc ñöôïc giaûng roäng ñeàu neân laéng nghe, thoï trì, ñoïc tuïng hoaøn toaøn thoâng suoát, sau khi ñaõ thoâng suoát, phaûi tö duy ñuùng lyù, sau khi ñaõ tö duy ñuùng lyù phaûi quaùn saùt kyõ caøng, ñuùng ñaén, sau khi ñaõ quaùn saùt ñuùng ñaén roài, phaûi laøm cho taâm vaø taâm sôû khoâng bò lay ñoäng bôûi caùc caûnh maø noù duyeân theo? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Laïi nöõa Thieän Hieän, luùc caùc Ñaïi Boà-taùt sieâng naêng tu taäp giaùo phaùp töông öng vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø chö Phaät Theá Toân ñaõ giaûng thì phaûi bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Ñöùc Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm sao ñeå bieát roõ nhö

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 23

thaät töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa saéc, bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa nhaõn xöù cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa yù xöù; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa saéc xöù cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa phaùp xöù, bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa nhaõn giôùi cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa yù giôùi; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa saéc giôùi cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa phaùp giôùi; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa nhaõn thöùc giôùi cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa yù thöùc giôùi; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa nhaõn xuùc cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa yù xuùc; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa ñòa giôùi cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa thöùc giôùi; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa nhaân duyeân cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa taêng thöôïng duyeân; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa voâ minh cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa laõo töû; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa phaùp khoâng beân trong cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa Thaùnh ñeá khoå cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa Thaùnh ñeá taäp, dieät, ñaïo; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa boán Nieäm truï cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa taùm chi Thaùnh ñaïo; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa boán Tónh löï cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa taùm Giaûi thoaùt cho ñeán töôùng chaân

nhö cuûa möôøi Bieán xöù; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa phaùp moân giaûi thoaùt Voâ töôùng, Voâ nguyeän; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa baäc Tònh quaùn cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa baäc Nhö Lai; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa baäc Cöïc hyû cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa baäc Phaùp vaân; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni vaø töôùng chaân nhö cuûa taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa naêm loaïi maét, töôùng chaân nhö cuûa saùu pheùp thaàn thoâng; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 24

nhö cuûa möôøi löïc cuûa Nhö Lai vaø töôùng chaân nhö cuûa möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa ba möôi hai töôùng toát vaø töôùng chaân nhö cuûa taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa phaùp khoâng queân maát, töôùng chaân nhö cuûa taùnh luoân luoân xaû; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa trí Nhaát thieát, töôùng chaân nhö cuûa trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa quaû Döï löu cho ñeán töôùng chaân nhö cuûa quaû Ñoäc giaùc Boà-ñeà; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt vaø töôùng chaân nhö cuûa quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät; bieát roõ nhö thaät töôùng chaân nhö cuûa trí Nhaát thieát trí, thì Ñaïi Boà-taùt naøy bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, theá naøo laø töôùng chaân nhö cuûa saéc, theá naøo laø töôùng chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán theá naøo laø töôùng chaân nhö cuûa trí Nhaát thieát trí maø caùc Ñaïi Boà-taùt bieát roõ nhö thaät vaø hoïc nhöõng phaùp ñoù thì coù theå bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa caùc phaùp? Phaät baûo: –Thieän Hieän, chaân nhö cuûa saéc khoâng sinh, khoâng dieät cuõng khoâng truï, khoâng khaùc nhöng coù theå phoâ baøy, ñoù goïi laø töôùng chaân nhö cuûa saéc. Chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng sinh, khoâng dieät cuõng khoâng truï khoâng khaùc maø coù theå phoâ baøy, goïi laø töôùng chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán chaân nhö cuûa trí Nhaát thieát trí khoâng sinh, khoâng dieät cuõng khoâng truï khoâng khaùc maø coù theå phoâ baøy, goïi laø töôùng chaân nhö cuûa trí Nhaát thieát trí. Caùc Ñaïi Boà-taùt naøo bieát roõ nhö thaät vaø hoïc caùc phaùp ñoù thì seõ bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo bieát roõ nhö thaät töôùng thaät teá cuûa saéc, töôùng thaät teá cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán bieát roõ nhö thaät töôùng thaät teá cuûa trí Nhaát thieát trí thì Ñaïi Boà-taùt ñoù bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Ñöùc Theá Toân, theá naøo laø töôùng thaät teá cuûa saéc, theá naøo laø töôùng thaät teá cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán theá naøo laø töôùng thaät teá cuûa trí Nhaát thieát trí maø caùc Ñaïi Boà-taùt bieát roõ nhö thaät vaø

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 25

hoïc nhöõng phaùp ñoù thì bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, khoâng coù bôø meù cuûa saéc laø töôùng thaät teá cuûa saéc, khoâng coù bôø meù cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc laø töôùng thaät teá cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán khoâng coù bôø meù trí cuûa trí Nhaát thieát laø töôùng thaät teá cuûa trí Nhaát thieát trí. Caùc Ñaïi Boà-taùt bieát roõ nhö thaät vaø hoïc caùc phaùp ñoù thì bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo bieát roõ nhö thaät töôùng phaùp giôùi cuûa saéc, töôùng phaùp giôùi cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán bieát roõ nhö thaät töôùng phaùp giôùi cuûa trí Nhaát thieát trí thì Ñaïi Boà- taùt aáy bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, theá naøo laø töôùng phaùp giôùi cuûa saéc töôùng phaùp giôùi cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán theá naøo laø töôùng phaùp giôùi cuûa trí Nhaát thieát trí maø caùc Ñaïi Boà-taùt bieát roõ nhö thaät vaø hoïc ôû trong ñoù thì bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa caùc phaùp? Phaät baûo: –Thieän Hieän, saéc nhö hö khoâng, khoâng ngaên, khoâng ngaïi, khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng giaùn ñoaïn, khoâng lieân tuïc, maø coù theå phoâ baøy laø töôùng phaùp giôùi cuûa saéc; thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö hö khoâng, khoâng ngaên, khoâng ngaïi, khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng giaùn ñoaïn, khoâng lieân tuïc maø coù theå phoâ baøy laø töôùng phaùp giôùi cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán trí Nhaát thieát trí nhö hö khoâng khoâng ngaên, khoâng ngaïi, khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng giaùn ñoaïn, khoâng lieân tuïc maø coù theå phoâ baøy laø töôùng phaùp giôùi cuûa trí Nhaát thieát trí. Caùc Ñaïi Boà-taùt bieát roõ nhö thaät vaø hoïc ôû trong ñoù thì bieát roõ nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm sao ñeå bieát töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo bieát roõ nhö thaät taát caû caùc phaùp khoâng hôïp, khoâng tan, thì Ñaïi Boà-taùt naøy bieát töôùng roäng heïp

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 26

cuûa taát caû caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, nhöõng phaùp naøo laø phaùp khoâng hôïp, khoâng tan? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, saéc khoâng hôïp, khoâng tan, thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng hôïp, khoâng tan; nhaõn xöù cho ñeán yù xöù khoâng hôïp, khoâng tan; saéc xöù cho ñeán phaùp xöù khoâng hôïp, khoâng tan; nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi khoâng hôïp, khoâng tan; saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi khoâng hôïp, khoâng tan; nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi khoâng hôïp, khoâng tan; nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc khoâng hôïp, khoâng tan; caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra khoâng hôïp, khoâng tan; ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi khoâng hôïp, khoâng tan; nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân khoâng hôïp, khoâng tan; voâ minh cho ñeán laõo töû khoâng hôïp, khoâng tan; tham duïc, saân nhueá, ngu si khoâng hôïp, khoâng tan; Duïc giôùi, Saéc giôùi, Voâ saéc giôùi khoâng hôïp, khoâng tan; Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng hôïp, khoâng tan; phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï

taùnh khoâng hôïp, khoâng tan; chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn khoâng hôïp, khoâng tan; Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo khoâng hôïp, khoâng tan; boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo khoâng hôïp, khoâng tan; boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc khoâng hôïp, khoâng tan; taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù khoâng hôïp, khoâng tan; ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän khoâng hôïp, khoâng tan; baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai khoâng hôïp, khoâng tan; baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân khoâng hôïp, khoâng tan; taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa khoâng hôïp, khoâng tan; naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng khoâng hôïp, khoâng tan; möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng khoâng hôïp, khoâng tan; ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só khoâng hôïp, khoâng tan; phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû khoâng hôïp, khoâng tan; trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng khoâng hôïp, khoâng tan; quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà khoâng hôïp, khoâng tan; taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt khoâng hôïp, khoâng tan; quaû vò Giaùc ngoä cao toät

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 27

cuûa Phaät khoâng hôïp, khoâng tan; trí Nhaát thieát trí khoâng hôïp, khoâng tan; caûnh giôùi höõu vi khoâng hôïp, khoâng tan; caûnh giôùi voâ vi khoâng hôïp, khoâng tan. Vì sao vaäy? Caùc phaùp nhö vaäy ñeàu khoâng coù töï taùnh neáu khoâng coù töï taùnh thì khoâng sôû höõu. Neáu khoâng sôû höõu thì khoâng theå noùi laø coù hôïp coù tan. Caùc Ñaïi Boà-taùt bieát roõ nhö vaäy ñoái vôùi taát caû caùc phaùp thì coù theå bieát roõ töôùng roäng heïp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, nhö vaäy goïi laø toùm löôïc taát caû Ba-la-maät-ña. Neáu caùc Ñaïi Boà-taùt hoïc ôû trong ñoù thì coù theå laøm ñöôïc nhieàu vieäc. Baïch Theá Toân, phaùp Ba-la-maät-ña toùm löôïc naøy töø Ñaïi Boà-taùt môùi phaùt taâm cho ñeán Ñaïi Boà-taùt thuoäc ñòa thöù möôøi ñeàu phaûi thöôøng tu hoïc phaùp aáy. Baïch Theá Toân, Boà-taùt naøo hoïc phaùp Ba-la-maät-ña toùm löôïc naøy thì coù theå bieát nhö thaät töôùng roäng heïp cuûa taát caû caùc phaùp? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi. Thieän Hieän neân bieát, phaùp moân Ba-la-maät-ña toùm löôïc naøy caùc Ñaïi Boà-taùt lôïi caên môùi theå nhaäp coøn Boà-taùt ñoän caên khoâng theå nhaäp, ngöôøi lôïi caên môùi theå nhaäp, ngöôøi khoâng lôïi caên chaúng theå nhaäp, ngöôøi sieâng naêng tinh taán môùi theå nhaäp, ngöôøi löôøi bieáng khoâng theå nhaäp, ngöôøi ñaày ñuû chaùnh nieäm môùi theå nhaäp, ngöôøi khoâng ñaày ñuû chaùnh nieäm chaúng theå nhaäp, ngöôøi ñaày ñuû trí tueä vi dieäu môùi theå nhaäp, ngöôøi khoâng coù trí tueä chaúng theå nhaäp. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán truù ôû ñòa vò khoâng thoaùi chuyeån thì phaûi sieâng naêng tìm caùch nhaäp vaøo phaùp moân naøy cho ñeán Ñaïi Boà-taùt naøo muoán truï vaøo ñòa Thöù möôøi thì phaûi sieâng naêng tìm caùch nhaäp vaøo phaùp moân naøy cho ñeán Ñaïi Boà-taùt naøo muoán ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí thì phaûi tìm caùch nhaäp vaøo phaùp moân naøy. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo hoïc theo yù chæ cuûa Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña naøy thì Ñaïi Boà-taùt ñoù lieàn coù theå theo hoïc Boá

thí ba-la-maät- ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; cuõng coù theå theo hoïc phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; cuõng coù theå theo hoïc chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; cuõng coù theå theo hoïc Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; cuõng coù theå theo hoïc boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; cuõng coù theå theo hoïc boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; cuõng coù theå theo hoïc taùm Giaûi thoaùt cho



ñeán möôøi Bieán xöù; cuõng coù theå theo hoïc ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; cuõng coù theå theo hoïc caùc ñòa cuûa Boà- taùt; cuõng coù theå theo hoïc taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; cuõng coù theå theo hoïc naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; cuõng coù theå theo hoïc möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; cuõng coù theå theo hoïc phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; cuõng coù theå theo hoïc trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; cuõng coù theå theo hoïc taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; cuõng coù theå theo hoïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; cuõng coù theå theo hoïc trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo nöông töïa ñuùng nhö yù chæ cuûa Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa maø hoïc thì Ñaïi Boà-taùt naøy ngaøy caøng ñeán gaàn trí Nhaát thieát trí mình mong caàu. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo hoïc theo yù chæ cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy thì taát caû nghieäp chöôùng vaø ma söï cuûa Ñaïi Boà-taùt aáy vöøa phaùt sinh lieàn bò tieâu dieät. Vì vaäy, Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán mau dieät tröø taát caû nghieäp chöôùng vaø caùc ma söï, muoán giöõ gìn ñuùng ñaén söùc phöông tieän thieän xaûo, thì neân hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña naøy, tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy, taäp Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy thì lieàn ñöôïc chö Phaät Theá Toân hieän ñang thuyeát phaùp ôû voâ soá theá giôùi khaép möôøi phöông cuøng nhau hoä nieäm. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, chö Phaät ôû quaù khöù, vò lai, hieän taïi ñeàu töø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø xuaát hieän. Vì vaäy naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo coù theå thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì phaûi nghó nhö vaày: “Ta cuõng seõ chöùng ñaéc caùc phaùp maø chö Phaät quaù khöù, vò lai, hieän taïi chöùng ñaéc.” Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa. Ai sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thì coù theå mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Vì vaäy, naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng neân xaû boû taùc yù töông öng vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø vieäc tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo thaät söï tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy trong khoaûng thôøi gian khaûy moùng tay thì thu ñöôïc raát nhieàu phöôùc ñöùc. Giaû söû coù ngöôøi giaùo hoùa taát caû höõu tình ôû theá



giôùi ba laàn ngaøn laøm cho ñeàu an truù vaøo Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ hoaëc laøm cho an truù vaøo giaûi thoaùt vaø giaûi thoaùt tri

kieán hoaëc laøm cho an truù vaøo quaû Döï löu cho ñeán quaû Ñoäc giaùc Boà-ñeà, thì ngöôøi naøy tuy ñöôïc voâ löôïng phöôùc ñöùc nhöng phöôùc aáy vaãn khoâng baèng phöôùc ñöùc maø ngöôøi thaät söï tu haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa trong khoaûng thôøi gian khaûy moùng tay coù ñöôïc. Vì sao vaäy? Naøy Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy coù theå sinh taát caû Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña, coù theå sinh taát caû giaûi thoaùt vaø giaûi thoaùt tri kieán, coù theå taát caû quaû Döï löu cho ñeán quaû Ñoäc giaùc Boà-ñeà. Chö Phaät Theá Toân ôû voâ soá theá gian khaép möôøi phöông trong hieän taïi ñeàu nhôø Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa maø ñöôïc xuaát hieän. Chö Phaät ñôøi quaù khöù, vò lai cuõng vaäy. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo coù theå khoâng xa lìa taùc yù töông öng vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa naøy vaø tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña trong choác laùt hoaëc moät buoåi, hoaëc moät ngaøy, hoaëc nöûa thaùng, hoaëc moät thaùng, hoaëc moät muøa, hoaëc moät naêm hoaëc moät traêm naêm, hoaëc laâu hôn nöõa thì Ñaïi Boà-taùt aáy thu ñöôïc raát nhieàu phöôùc ñöùc. Phöôùc ñöùc naøy hôn caû phöôùc ñöùc coù ñöôïc nhôø giaùo hoùa taát caû höõu tình ôû haèng haø sa soá theá giôùi khaép möôøi phöông, giuùp hoï ñeàu an truù vaøo Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ hoaëc giuùp hoï an truù vaøo giaûi thoaùt vaø giaûi thoaùt tri kieán, hoaëc giuùp an truù vaøo quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà. Vì sao vaäy? Vì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy sinh ra chö Phaät Theá Toân ôû ñôøi quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai, thaät söï phoâ baøy Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho caùc höõu tình, phoâ baøy nhö thaät giaûi thoaùt vaø giaûi thoaùt tri kieán, phoâ baøy nhö thaät quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà, phoâ baøy nhö thaät quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät vì vaäy phöôùc ñöùc naøy hôn haún phöôùc ñöùc kia. Laïi nöõa Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo theo yù chæ cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa truï thì neân bieát Ñaïi Boà-taùt naøy khoâng coøn thoaùi chuyeån trôû laïi, thöôøng ñöôïc chö Phaät hoä nieäm, thaønh töïu phöông tieän thieän xaûo thuø thaéng, ñaõ gaàn guõi cuùng döôøng voâ löôïng, traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc Ñöùc Phaät, ñaõ troàng voâ soá caên laønh vi dieäu nôi caùc Ñöùc Phaät, ñaõ ñöôïc voâ soá thieän tri thöùc chaân chaùnh daïy doã,

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 30

ñaõ tu taäp Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña trong moät thôøi gian daøi; töø laâu ñaõ an truù vaøo phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; töø laâu ñaõ an truù vaøo chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; töø laâu ñaõ an truù Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; töø laâu ñaõ tu taäp boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; töø laâu ñaõ tu taäp boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; töø laâu ñaõ tu taäp taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; töø laâu ñaõ tu taäp ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; töø laâu ñaõ tu taäp caùc ñòa cuûa Boà-taùt; töø laâu ñaõ tu taäp taát caû phaùp moân Ñaø-la- ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; töø laâu ñaõ tu taäp naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; töø laâu ñaõ tu taäp möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; töø laâu ñaõ

tu taäp trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; töø laâu ñaõ tu taäp taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; töø laâu ñaõ tu taäp quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät; töø laâu ñaõ tu taäp trí Nhaát thieát trí. Neân bieát, Ñaïi Boà-taùt naøy truï ôû Ñoàng chaân ñòa, taát caû öôùc nguyeän ñeàu ñöôïc ñaày ñuû, thöôøng gaëp chö Phaät khoâng taïm lìa boû, thöôøng khoâng xa lìa caùc caên laønh, thöôøng coù theå ñem laïi söï thaønh töïu cho caùc höõu tình ñaõ ñöôïc giaùo hoùa, thöôøng coù theå trang nghieâm coõi Phaät maø mình ôû, töø coõi Phaät naøy ñeán coõi Phaät khaùc cuùng döôøng, cung kính, toân troïng, khen ngôïi caùc Ñöùc Phaät Theá Toân, laéng nghe, ghi nhôù, tu haønh phaùp Voâ thöôïng thöøa. Neân bieát Ñaïi Boà-taùt naøy ñaõ ñaït ñöôïc bieän taøi khoâng giaùn ñoaïn, khoâng chaám döùt, ñaõ ñaéc phaùp Ñaø-la-ni vi dieäu, thaønh töïu saéc thaân vi dieäu toái thöôïng, ñaõ ñöôïc chö Phaät thoï kyù vieân maõn, tuøy theo söï öa thích ñeå ñoä caùc höõu tình, thu nhaän caùc höõu tình ñaõ ñöôïc töï taïi. Neân bieát Ñaïi Boà-taùt naøy kheùo nhaäp vaøo sôû duyeân kheùo nhaäp haønh töôùng, kheùo nhaäp phaùp coù chöõ, kheùo nhaäp phaùp khoâng chöõ, kheùo nhaäp lôøi noùi, kheùo nhaäp khoâng lôøi noùi, kheùo nhaäp moät ngoân ngöõ, kheùo nhaäp hai ngoân ngöõ, kheùo nhaäp nhieàu ngoân ngöõ, kheùo nhaäp ngoân ngöõ nöõ, kheùo nhaäp ngoân ngöõ nam, kheùo nhaäp ngoân ngöõ chaúng nöõ chaúng nam, kheùo nhaäp ngoân ngöõ thôøi quaù khöù, kheùo nhaäp ngoân ngöõ thôøi vò lai, kheùo nhaäp ngoân ngöõ thôøi hieän taïi, kheùo nhaäp caùc nghóa, kheùo nhaäp caùc vaên; kheùo nhaäp saéc, kheùo nhaäp thoï, kheùo nhaäp töôûng, kheùo nhaäp haønh, kheùo nhaäp thöùc; kheùo nhaäp uaån, kheùo nhaäp xöù, kheùo nhaäp giôùi; kheùo nhaäp duyeân khôûi, kheùo nhaäp chi nhaùnh cuûa duyeân khôûi;

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 31

kheùo nhaäp theá gian, kheùo nhaäp Nieát-baøn; kheùo nhaäp phaùp töôùng, kheùo nhaäp töôùng höõu vi, kheùo nhaäp töôùng voâ vi, kheùo nhaäp töôùng höõu vi, voâ vi, kheùo nhaäp haønh töôùng, kheùo nhaäp phi haønh töôùng, kheùo nhaäp töôùng töôùng, kheùo nhaäp töôùng phi töôùng; kheùo nhaäp höõu taùnh, kheùo nhaäp phi höõu taùnh, kheùo nhaäp taùnh mình, kheùo nhaäp taùnh ngöôøi; kheùo nhaäp hôïp, kheùo nhaäp ly, kheùo nhaäp hôïp ly, kheùo nhaäp töông öng; kheùo nhaäp chaân nhö, kheùo nhaäp taùnh khoâng hö voïng, kheùo nhaäp taùnh khoâng bieán ñoåi, kheùo nhaäp phaùp taùnh, kheùo nhaäp phaùp giôùi, kheùo nhaäp phaùp ñònh, kheùo nhaäp phaùp truï, kheùo nhaäp duyeân taùnh, kheùo nhaäp phi duyeân taùnh; kheùo nhaäp caùc Thaùnh ñeá, kheùo nhaäp boán Tónh löï, kheùo nhaäp boán Voâ löôïng, kheùo nhaäp boán Ñònh voâ saéc; kheùo nhaäp saùu phaùp Ba-la-maät-ña; kheùo nhaäp boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; kheùo nhaäp taùm theá gian cho ñeán möôøi Bieán xöù; kheùo nhaäp taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, kheùo nhaäp taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; kheùo nhaäp ba phaùp moân giaûi thoaùt; kheùo nhaäp taát caû taùnh khoâng, kheùo nhaäp naêm loaïi maét, kheùo nhaäp saùu pheùp thaàn thoâng; kheùo nhaäp möôøi löïc Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; kheùo nhaäp phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; kheùo nhaäp trí Nhaát thieát, kheùo nhaäp trí Ñaïo töôùng, kheùo nhaäp trí

Nhaát thieát töôùng; kheùo nhaäp caûnh giôùi höõu vi, kheùo nhaäp caûnh giôùi voâ vi; kheùo nhaäp giôùi, kheùo nhaäp phi giôùi; kheùo nhaäp taùc yù cuûa saéc cho ñeán taùc yù cuûa thöùc; kheùo nhaäp taùc yù cuûa nhaõn xöù cho ñeán taùc yù cuûa yù xöù; kheùo nhaäp taùc yù cuûa saéc xöù cho ñeán taùc yù cuûa phaùp xöù; kheùo nhaäp taùc yù cuûa nhaõn giôùi cho ñeán taùc yù cuûa yù giôùi; kheùo nhaäp taùc yù cuûa saéc giôùi cho ñeán taùc yù cuûa phaùp giôùi; kheùo nhaäp taùc yù cuûa nhaõn thöùc giôùi cho ñeán taùc yù cuûa yù thöùc giôùi; kheùo nhaäp taùc yù cuûa nhaõn xuùc cho ñeán taùc yù cuûa yù xuùc; kheùo nhaäp taùc yù cuûa caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán taùc yù cuûa caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra; kheùo nhaäp taùc yù cuûa ñòa giôùi cho ñeán taùc yù cuûa thöùc giôùi; kheùo nhaäp taùc yù cuûa nhaân duyeân cho ñeán taùc yù cuûa taêng thöôïng duyeân; kheùo nhaäp taùc yù veà voâ minh cho ñeán taùc yù veà laõo töû; kheùo nhaäp taùc yù veà Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán taùc yù veà Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; kheùo nhaäp taùc yù veà phaùp khoâng beân trong cho ñeán taùc yù veà phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; kheùo nhaäp taùc yù veà chaân nhö cho ñeán taùc yù veà caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn;

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 32

kheùo nhaäp taùc yù veà Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; kheùo nhaäp taùc yù veà boán Nieäm truï, kheùo nhaäp taùc yù veà taùm chi Thaùnh ñaïo, kheùo nhaäp taùc yù veà boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; kheùo nhaäp taùc yù veà taùm Giaûi thoaùt cho ñeán taùc yù veà möôøi Bieán xöù; kheùo nhaäp taùc yù veà phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; kheùo nhaäp taùc yù veà baäc Tònh quaùn cho ñeán taùc yù veà baäc Nhö Lai; kheùo nhaäp taùc yù veà baäc Cöïc hyû cho ñeán taùc yù veà baäc Phaùp vaân; kheùo nhaäp taùc yù veà taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; kheùo nhaäp taùc yù veà naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; kheùo nhaäp taùc yù veà möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán taùc yù veà möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; kheùo nhaäp taùc yù veà ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só; kheùo nhaäp taùc yù veà phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; kheùo nhaäp taùc yù veà trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; kheùo nhaäp taùc yù veà quaû Döï löu cho ñeán taùc yù veà quaû Ñoäc giaùc Boà-ñeà; kheùo nhaäp taùc yù veà taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; kheùo nhaäp taùc yù veà quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; kheùo nhaäp taùc yù veà trí Nhaát thieát trí; kheùo nhaäp taùc yù veà saéc vaø töôùng khoâng cuûa saéc; kheùo nhaäp taùc yù veà thoï, töôûng, haønh, thöùc vaø töôùng khoâng cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc, nhö vaäy cho ñeán kheùo nhaäp vaøo trí Nhaát thieát trí vaø töôùng khoâng cuûa trí Nhaát thieát trí; kheùo nhaäp ñaïo khinh an, kheùo nhaäp ñaïo chaúng khinh an, kheùo nhaäp sinh, kheùo nhaäp dieät, kheùo nhaäp truï vaø bieán ñoåi; kheùo nhaäp chaùnh kieán, kheùo nhaäp taø kieán, kheùo nhaäp kieán, kheùo nhaäp phi kieán; kheùo nhaäp tham, saân, si, kheùo nhaäp khoâng tham, khoâng saân, khoâng si, kheùo nhaäp taát caû keát söû troùi buoäc nhö kieán chaáp, trieàn caùi, tuøy mieân kheùo nhaäp söï döùt tröø taát caû keát söû troùi buoäc nhö kieán chaáp, trieàn caùi, tuøy mieân;

kheùo nhaäp danh, kheùo nhaäp saéc, kheùo nhaäp danh saéc; kheùo nhaäp sôû duyeân duyeân, kheùo nhaäp taêng thöôïng duyeân, kheùo nhaäp nhaân duyeân, kheùo nhaäp ñaúng voâ giaùn duyeân; kheùo nhaäp haønh, kheùo nhaäp töôùng, kheùo nhaäp nhaân, kheùo nhaäp quaû, kheùo nhaäp khoå, taäp, dieät, ñaïo; kheùo nhaäp ñòa nguïc vaø ñöôøng ñòa nguïc, kheùo nhaäp baøng sinh vaø ñöôøng baøng sinh, kheùo nhaäp ngaï quyû vaø ñöôøng ngaï quyû, kheùo nhaäp coõi ngöôøi vaø ñöôøng daãn ñeán coõi ngöôøi, kheùo nhaäp coõi trôøi vaø ñöôøng daãn ñeán coõi trôøi; kheùo nhaäp Döï löu, quaû Döï löu vaø ñöôøng daãn ñeán quaû Döï löu, kheùo nhaäp Nhaát lai, quaû Nhaát lai vaø ñöôøng daãn ñeán quaû

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 33

Nhaát lai, kheùo nhaäp Baát hoaøn, quaû Baát hoaøn vaø ñöôøng daãn ñeán quaû Baát hoaøn, kheùo nhaäp A-la-haùn, quaû A-la-haùn vaø ñöôøng daãn ñeán quaû A-la-haùn, kheùo nhaäp Ñoäc giaùc, Ñoäc giaùc Boà-ñeà vaø ñöôøng daãn ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà; kheùo nhaäp taát caû Ñaïi Boà-taùt vaø taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; kheùo nhaäp taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc vaø quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät; kheùo nhaäp taát caû trí Nhaát thieát vaø ñöôøng daãn ñeán trí Nhaát thieát, kheùo nhaäp trí Ñaïo töôùng vaø ñöôøng daãn ñeán trí Ñaïo töôùng, kheùo nhaäp trí Nhaát thieát töôùng vaø ñöôøng daãn ñeán trí Nhaát thieát töôùng; kheùo nhaäp caên, kheùo nhaäp caên vieân maõn, kheùo nhaäp caên hôn keùm, kheùo nhaäp trí tueä, kheùo nhaäp tueä nhanh nheïn, kheùo nhaäp tueä beùn nhaïy, kheùo nhaäp tueä may maén, kheùo nhaäp tueä coù löïc, kheùo nhaäp tueä thoâng ñaït, kheùo nhaäp tueä roäng raõi, kheùo nhaäp tueä saâu xa, kheùo nhaäp tueä to lôùn, kheùo nhaäp tueä khoâng gì baèng, kheùo nhaäp tueä chaân thaät, kheùo nhaäp tueä traân baûo; kheùo nhaäp ñôøi quaù khöù, kheùo nhaäp ñôøi vò lai, kheùo nhaäp ñôøi hieän taïi, kheùo nhaäp phöông tieän, kheùo nhaäp nguyeän cuûa höõu tình, kheùo nhaäp yù muoán, kheùo nhaäp yù muoán taêng thöôïng; kheùo nhaäp töôùng vaên, nghóa, kheùo nhaäp caùc Thaùnh phaùp, kheùo nhaäp phöông tieän an laäp ba thöøa. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thì ñöôïc caùc loaïi lôïi ích thuø thaéng nhö vaäy. Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt laøm sao ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, laøm sao ñeå daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, laøm sao ñeå tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät baûo: –Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân quaùn saéc cho ñeán thöùc laø ñieâu taøn, laø hö hoaïi, laø ly taùn, laø khoâng töï taïi, laø khoâng chaéc thaät, laø taùnh hö nguïy ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Thieän Hieän, coøn ñieàu oâng hoûi laø caùc Ñaïi Boà-taùt neân laøm sao ñeå daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thì traû lôøi laø caùc Ñaïi Boà-taùt neân daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö daãn daét hö khoâng, coøn veà vieäc oâng hoûi caùc Ñaïi Boà-taùt laøm sao ñeå tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thì traû lôøi laø caùc Ñaïi Boà-taùt neân töø boû caùc phaùp ñeå tu Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa.

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 34

Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt neân traûi qua thôøi gian bao laâu ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña saâu xa, daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø tu Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa töø luùc môùi phaùt taâm cho ñeán luùc an toïa nôi toøa Boà-ñeà vi dieäu. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt neân truï ôû nhöõng taâm khoâng giaùn ñoaïn naøo ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, daãn daét Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, töø luùc môùi phaùt taâm cho ñeán khi an toïa nôi toøa Boà-ñeà vi dieäu, caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng cho caùc taùc yù khaùc phaùt sinh maø chæ an truù vaøo taùc yù töông öng vôùi trí Nhaát thieát trí ñeå haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy cho ñeán coù theå laøm cho taâm vaø taâm sôû phaùp khoâng bò lay ñoäng ñoái vôùi caûnh môùi ñöôïc goïi laø haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa seõ chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, naøy Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, daãn daét Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa seõ chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, naøy Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt vöøa haønh, vöøa khoâng haønh, vöøa daãn daét, vöøa khoâng daãn daét, vöøa tu, vöøa khoâng tu, seõ ñöôïc trí Nhaát thieát trí phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, naøy Thieän Hieän!

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 461 35

–Baïch Theá Toân, ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng haønh, chaúng khoâng haønh, khoâng daãn daét, chaúng khoâng daãn daét, khoâng tu, chaúng khoâng tu thì seõ ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, naøy Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, vaäy thì caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm sao ñeå ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí. –Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi nhö chaân nhö ñeå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. –Baïch Theá Toân, theá naøo laø chaân nhö. –Thieän Hieän, nhö thaät teá. –Baïch Theá Toân, theá naøo laø thaät teá. –Thieän Hieän, nhö phaùp giôùi. –Baïch Theá Toân, theá naøo laø phaùp giôùi. –Thieän Hieän, nhö caûnh giôùi cuûa caùi ngaõ, caûnh giôùi höõu tình, caûnh giôùi doøng sinh maïng, caûnh giôùi söï sinh khôûi, caûnh giôùi söï nuoâi döôõng, caûnh giôùi só phu, caûnh giôùi chuû theå luaân hoài. –Baïch Theá Toân, theá naøo laø caûnh giôùi cuûa caùi ngaõ cho ñeán caûnh giôùi cuûa chuû theå luaân hoài? –Thieän Hieän, yù oâng nghó sao? Hoaëc caùi ngaõ, hoaëc höõu tình, hoaëc doøng sinh maïng,

hoaëc sinh khôûi, hoaëc nuoâi döôõng, hoaëc söï taïo taùc, hoaëc chuû theå luaân hoài laø nhöõng thöù ta coù theå naém baét ñöôïc khoâng? –Khoâng ñöôïc, thöa Theá Toân! –Thieän Hieän, hoaëc caùi ngaõ cho ñeán chuû theå luaân hoài ñaõ chaúng theå naém baét ñöôïc thì laøm sao ta coù theå taïo ra caûnh giôùi cuûa caùi ngaõ cho ñeán caûnh giôùi cuûa chuû theå luaân hoài. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo khoâng taïo ra Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña, khoâng taïo ra trí Nhaát thieát trí, khoâng taïo ra taát caû caùc phaùp thì Ñaïi Boà-taùt ñoù nhaát ñònh seõ chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Chæ coù Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø chaúng theå taïo ra hay Tónh löï ba-la-maät-ña cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña cuõng khoâng theå taïo ra? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, chaúng nhöõng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng



theå taïo ra maø Tónh löï ba-la-maät-ña cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña cuõng khoâng theå taïo ra. Hoaëc phaùp Thanh vaên, hoaëc phaùp Ñoäc giaùc, hoaëc phaùp Boà-ñeà, hoaëc phaùp Nhö Lai cuõng khoâng theå taïo ra. Thieän Hieän, toùm laïi maø noùi, taát caû caùc phaùp hoaëc höõu vi, hoaëc voâ vi ñeàu khoâng theå taïo ra. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Neáu taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng theå taïo ra vì sao laïi coù theå taïo ra ñòa nguïc, baøng sinh, ngaï quyû, ngöôøi, trôøi, Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn, Ñoäc giaùc, Boà-taùt, Nhö Lai vaø taát caû caùc phaùp? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, yù oâng nghó sao? Söï taïo ra höõu tình vaø caùc phaùp coù thaät söï naém baét ñöôïc khoâng? Thieän Hieän ñaùp: –Khoâng ñöôïc, thöa Theá Toân. Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, neáu söï taïo ra höõu tình vaø phaùp thaät söï chaúng theå naém baét ñöôïc thì laøm sao ta coù theå taïo ra ñòa nguïc, baøng sinh, ngaï quyû, ngöôøi, trôøi, Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn, Ñoäc giaùc, Boà-taùt, Nhö Lai vaø taát caû caùc phaùp. Naøy Thieän Hieän, luùc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt neân hoïc taát caû phaùp ñeàu khoâng theå taïo ra ñeå höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Cuï thoï Thieän Hieän baïch: –Baïch Theá Toân, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, leõ naøo caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng neân hoïc ñoái vôùi saéc, khoâng neân hoïc ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc, nhö vaäy cho ñeán khoâng neân hoïc ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà-taùt neân hoïc khoâng taêng, khoâng giaûm ñoái vôùi saéc neân hoïc khoâng taêng, khoâng giaûm ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc, nhö vaäy cho ñeán neân hoïc khoâng taêng, khoâng giaûm ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm sao laáy phaùp khoâng taêng, khoâng giaûm ñeå hoïc ñoái vôùi



saéc, laøm sao laáy phaùp khoâng taêng, khoâng giaûm ñeå hoïc ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö vaäy cho ñeán laøm sao laáy phaùp khoâng taêng, khoâng giaûm ñeå hoïc ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, luùc

thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà-taùt duøng chaúng sinh, chaúng dieät ñeå hoïc ñoái vôùi saéc, duøng chaúng sinh, chaúng dieät ñeå hoïc ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc, nhö vaäy cho ñeán duøng chaúng sinh, chaúng dieät ñeå hoïc ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí. Phaät baûo: –Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà- taùt phaûi khoâng khôûi nieäm, khoâng laøm caùc haïnh hoaëc tu, hoaëc xaû boû ñeå hoïc ñoái vôùi saéc, phaûi khoâng khôûi nieäm, khoâng laøm caùc haïnh hoaëc tu, hoaëc xaû boû ñeå hoïc ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc, nhö vaäy cho ñeán khoâng khôûi nieäm, khoâng laøm caùc haïnh hoaëc tu hoaëc xaû boû ñeå hoïc ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm gì ñeå khoâng khôûi nieäm, khoâng laøm caùc haïnh hoaëc tu hoaëc ñieàu khieån ñeå hoïc ñoái vôùi saéc, phaûi laøm gì ñeå khoâng phaùt sinh, khoâng laøm caùc haïnh hoaëc tu, hoaëc ñieàu khieån ñeå hoïc ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc, nhö vaäy cho ñeán phaûi laøm gì ñeå khoâng phaùt sinh, khoâng laøm caùc haïnh hoaëc tu hoaëc ñieàu khieån ñeå hoïc ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi quaùn töï töôùng cuûa taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng ñeå khoâng phaùt sinh, khoâng laøm caùc vieäc hoaëc tu hoaëc xaû boû maø hoïc ñoái vôùi saéc, neân quaùn töï töôùng cuûa taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng ñeå khoâng phaùt sinh, khoâng laøm caùc vieäc hoaëc tu hoaëc xaû boû maø hoïc ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö vaäy cho ñeán neân quaùn töï töôùng cuûa taát caû caùc phaùp laø khoâng, khoâng phaùt sinh, khoâng laøm caùc haïnh hoaëc tu hoaëc xaû boû maø hoïc ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí.

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 38

KINH ÑAÏI BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA QUYEÅN 462

Phaåm 68: XAÛO TIEÄN (3) Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm sao ñeå quaùn töï töôùng taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng? Phaät noùi: –Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa caùc Ñaïi Boà-taùt neân quaùn saéc döïa vaøo khoâng saéc, neân quaùn thoï, töôûng, haønh, thöùc döïa vaøo khoâng thoï, töôûng, haønh, thöùc; neân quaùn nhaõn xöù döïa vaøo khoâng nhaõn xöù, neân quaùn nhó, tyû, thieät, thaân, yù xöù döïa vaøo khoâng nhó, tyû, thieät, thaân, yù xöù; neân quaùn saéc xöù döïa vaøo khoâng saéc xöù, neân quaùn thanh, höông, vò, xuùc, phaùp xöù döïa vaøo khoâng thanh, höông, vò, xuùc, phaùp xöù; neân quaùn nhaõn giôùi döïa vaøo khoâng nhaõn giôùi, neân quaùn nhó, tyû, thieät, thaân, yù giôùi döïa vaøo khoâng nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù giôùi; neân quaùn saéc giôùi döïa vaøo khoâng saéc giôùi, neân quaùn thanh, höông, vò, xuùc, phaùp giôùi döïa vaøo khoâng thanh, höông, vò, xuùc, phaùp giôùi; neân quaùn nhaõn thöùc giôùi döïa vaøo khoâng nhaõn thöùc giôùi, neân quaùn nhó, tyû, thieät, thaân, yù thöùc giôùi döïa vaøo khoâng nhó, tyû, thieät, thaân, yù thöùc giôùi; neân quaùn nhaõn xuùc

döïa vaøo khoâng nhaõn xuùc, neân quaùn nhó, tyû, thieät, thaân, yù xuùc döïa vaøo khoâng nhó, tyû, thieät, thaân, yù xuùc; neân quaùn caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra döïa vaøo khoâng caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra; neân quaùn caùc thoï do nhó, tyû, thieät, thaân, yù xuùc duyeân sinh ra döïa vaøo khoâng caùc thoï do nhó, tyû, thieät, thaân, yù xuùc duyeân sinh ra; neân quaùn ñòa giôùi döïa vaøo khoâng ñòa giôùi, neân quaùn thuûy, hoûa, phong, khoâng, thöùc giôùi döïa vaøo khoâng thuûy, hoûa, phong, khoâng, thöùc giôùi; neân quaùn nhaân duyeân döïa vaøo khoâng nhaân duyeân, neân quaùn ñaúng voâ giaùn duyeân, sôû duyeân duyeân, taêng thöôïng duyeân döïa vaøo khoâng ñaúng voâ giaùn duyeân, sôû duyeân duyeân, taêng thöôïng duyeân; neân quaùn voâ minh döïa vaøo khoâng

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 39

voâ minh, neân quaùn haønh, thöùc, danh saéc, luïc xöù, xuùc, thoï, aùi, thuû, höõu, sinh, laõo töû döïa vaøo khoâng haønh cho ñeán laõo töû; neân quaùn Boá thí ba-la-maät-ña döïa vaøo khoâng Boá thí ba-la-maät-ña, neân quaùn Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña döïa vaøo khoâng Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; neân quaùn phaùp khoâng beân trong döïa vaøo khoâng phaùp khoâng beân trong, neân quaùn phaùp khoâng beân ngoaøi, phaùp khoâng caû trong ngoaøi, phaùp khoâng khoâng, phaùp khoâng lôùn, phaùp khoâng thaéng nghóa, phaùp khoâng höõu vi, phaùp khoâng voâ vi, phaùp khoâng roát raùo, phaùp khoâng khoâng bieân giôùi, phaùp khoâng taûn maïn chaúng ñoåi khaùc, phaùp khoâng baûn taùnh, phaùp khoâng töï töôùng coäng töôùng, phaùp khoâng nôi taát caû phaùp, phaùp khoâng chaúng theå naém baét ñöôïc, phaùp khoâng khoâng taùnh, phaùp khoâng töï taùnh, phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh döïa vaøo khoâng phaùp khoâng beân ngoaøi cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; neân quaùn chaân nhö döïa vaøo khoâng chaân nhö, neân quaùn phaùp giôùi, phaùp taùnh, taùnh khoâng hö voïng, taùnh chaúng ñoåi khaùc, taùnh bình ñaúng, taùnh ly sinh, phaùp ñònh, phaùp truï, thaät teá, caûnh giôùi hö khoâng, caûnh giôùi chaúng nghó baøn döïa vaøo khoâng phaùp giôùi cho ñeán khoâng caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; neân quaùn Thaùnh ñeá khoå döïa vaøo khoâng Thaùnh ñeá khoå, neân quaùn Thaùnh ñeá taäp, dieät, ñaïo döïa vaøo khoâng Thaùnh ñeá taäp, dieät, ñaïo; neân quaùn boán Nieäm truï döïa vaøo khoâng boán Nieäm truï, neân quaùn boán Chaùnh ñoaïn, boán Thaàn tuùc, naêm Caên, naêm Löïc, baûy chi Ñaúng giaùc, taùm chi Thaùnh ñaïo döïa vaøo khoâng boán Chaùnh ñoaïn cho ñeán khoâng taùm chi Thaùnh ñaïo; neân quaùn boán Tónh löï döïa vaøo khoâng boán Tónh löï, neân quaùn boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc döïa vaøo khoâng boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; neân quaùn taùm Giaûi thoaùt döïa vaøo khoâng taùm Giaûi thoaùt, neân quaùn taùm Thaéng xöù, chín Ñònh thöù ñeä, möôøi Bieán xöù döïa vaøo khoâng taùm Thaéng xöù, chín Ñònh thöù ñeä, möôøi Bieán xöù; neân quaùn phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng döïa vaøo khoâng cuûa phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, neân quaùn phaùp moân giaûi thoaùt Voâ töôùng, Voâ nguyeän döïa vaøo khoâng cuûa phaùp moân giaûi thoaùt Voâ töôùng, Voâ nguyeän; neân quaùn baäc Tònh quaùn döïa vaøo khoâng baäc Tònh quaùn, neân quaùn baäc Chuûng taùnh, baäc Ñeä

baùt, baäc Cuï kieán, baäc Baïc, baäc Ly duïc, baäc Dó bieän, baäc Ñoäc giaùc, baäc Boà-taùt, baäc Nhö Lai döïa vaøo khoâng baäc Chuûng taùnh cho ñeán khoâng cuûa baäc Nhö Lai; neân

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 40

quaùn baäc Cöïc hyû döïa vaøo khoâng cuûa baäc Cöïc hyû, neân quaùn baäc Ly caáu, baäc Phaùt quang, baäc Dieäm tueä, baäc Cöïc nan thaéng, baäc Hieän tieàn, baäc Vieãn haønh, baäc Baát ñoäng, baäc Thieän tueä, baäc Phaùp vaân döïa vaøo khoâng cuûa baäc Ly caáu cho ñeán khoâng cuûa baäc Phaùp vaân; neân quaùn taát caû phaùp Ñaø-la-ni döïa vaøo khoâng taát caû phaùp Ñaø-la-ni, neân quaùn taát caû phaùp Tam-ma-ñòa döïa vaøo khoâng taát caû phaùp Tam-ma- ñòa; neân quaùn naêm loaïi maét döïa vaøo khoâng naêm loaïi maét, neân quaùn saùu pheùp thaàn thoâng döïa vaøo khoâng saùu pheùp thaàn thoâng; neân quaùn möôøi löïc cuûa Nhö Lai döïa vaøo khoâng möôøi löïc cuûa Nhö Lai, neân quaùn boán ñieàu khoâng sôï, boán söï hieåu bieát thoâng suoát, ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû, möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng döïa vaøo khoâng boán ñieàu khoâng sôï cho ñeán khoâng möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; neân quaùn ba möôi hai töôùng toát cuûa baäc Ñaïi só döïa vaøo khoâng ba möôi hai töôùng toát, neân quaùn taùm möôi veû ñeïp döïa vaøo khoâng taùm möôi veû ñeïp; neân quaùn phaùp khoâng queân maát döïa vaøo khoâng phaùp khoâng queân maát, neân quaùn taùnh luoân luoân xaû döïa vaøo khoâng taùnh luoân luoân xaû; neân quaùn trí Nhaát thieát döïa vaøo khoâng trí Nhaát thieát, neân quaùn trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng döïa vaøo khoâng trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; neân quaùn quaû Döï löu döïa vaøo khoâng quaû Döï löu, neân quaùn quaû Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn, Ñoäc giaùc Boà-ñeà döïa vaøo khoâng quaû Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn, Ñoäc giaùc Boà-ñeà; neân quaùn taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo khoâng taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; neân quaùn quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät döïa vaøo khoâng quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät; neân quaùn trí Nhaát thieát trí döïa vaøo khoâng trí Nhaát thieát trí. Nhö vaäy Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt neân quaùn töï töôùng cuûa taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät raèng: –Neáu saéc döïa vaøo khoâng saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc döïa vaøo khoâng thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö vaäy cho ñeán trí Nhaát thieát trí döïa vaøo khoâng trí Nhaát thieát trí thì laøm sao Ñaïi Boà-taùt thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng sôû haønh laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa.

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 41

Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Vì sao caùc Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng sôû haønh laø haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät baûo: –Thieän Hieän, do Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa chaúng theå naém baét ñöôïc, Ñaïi Boà-taùt cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, haønh cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, hoaëc ngöôøi thöïc haønh, hoaëc lyù do thöïc haønh, luùc thöïc haønh, nôi thöïc haønh ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc; vì theá naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt hoaøn

toaøn khoâng sôû haønh laø haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa bôûi vì ôû trong ñoù taát caû hyù luaän ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng coù sôû haønh laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì caùc Ñaïi Boà-taùt môùi phaùt taâm laøm sao ñeå tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña? Phaät baûo: –Thieän Hieän, töø luùc môùi phaùt taâm caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi thöôøng hoïc voâ sôû ñaéc ñoái vôùi taát caû caùc phaùp, sau khi ñaõ hoïc nhö vaäy, phaûi duøng voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän, phaûi tu Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; phaûi truï ôû phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; phaûi truù vaøo chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; phaûi truï vaøo Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; phaûi tu boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; phaûi tu boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; phaûi tu taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; phaûi tu phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; phaûi tu ñòa vò Ñaïi Boà-taùt; phaûi tu taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; phaûi tu naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; phaûi tu möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; phaûi tu phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; phaûi tu trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; phaûi tu taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; phaûi tu quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät; phaûi tu trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, sao goïi laø coù sôû ñaéc, sao goïi laø khoâng sôû ñaéc? Phaät baûo:

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 42

–Thieän Hieän, caùc phaùp coù hai goïi laø coù sôû ñaéc, caùc phaùp khoâng hai goïi laø khoâng sôû ñaéc. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Vì sao coù hai goïi laø coù sôû ñaéc vaø vì sao khoâng hai goïi laø khoâng sôû ñaéc? Phaät baûo: –Thieän Hieän, nhaõn caên vaø saéc traàn laø hai cho ñeán yù caên vaø phaùp traàn laø hai, höõu saéc, voâ saéc laø hai, höõu kieán, voâ kieán laø hai, höõu ñoái, voâ ñoái laø hai, höõu laäu, voâ laäu laø hai, höõu vi, voâ vi laø hai, theá gian, xuaát theá gian laø hai, sinh töû vaø Nieát-baøn laø hai, phaùp phaøm phu vaø phaøm phu laø hai, phaùp Döï löu vaø Döï löu laø hai, cho ñeán phaùp Ñoäc giaùc Boà-ñeà vaø Ñoäc giaùc laø hai, haïnh Ñaïi Boà-taùt vaø Ñaïi Boà-taùt laø hai, quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät vaø Phaät laø hai, taát caû caùc phaùp coù hyù luaän nhö vaäy ñeàu laø hai. Caùc phaùp coù hai ñeàu coù sôû ñaéc. Thieän Hieän, chaúng phaûi nhaõn, chaúng phaûi saéc laø khoâng hai cho ñeán chaúng phaûi yù, chaúng phaûi phaùp laø khoâng hai, nhö vaäy cho ñeán chaúng quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät vaø chaúng Phaät laø khoâng hai. Taát caû caùc phaùp lìa hyù luaän nhö vaäy ñeàu goïi laø khoâng hai. Caùc phaùp khoâng hai ñeàu khoâng sôû ñaéc. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, vì coù sôû ñaéc neân khoâng sôû ñaéc hay vì khoâng sôû ñaéc neân khoâng sôû ñaéc? Phaät baûo: –Thieän Hieän, chaúng phaûi vì coù sôû ñaéc neân khoâng sôû ñaéc, cuõng chaúng phaûi vì khoâng sôû ñaéc neân khoâng sôû ñaéc nhöng coù sôû ñaéc khoâng sôû ñaéc ñeàu coù taùnh bình ñaúng goïi laø voâ sôû ñaéc. Nhö vaäy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt caàn phaûi sieâng tu hoïc ñoái vôùi taùnh bình

ñaúng coù sôû ñaéc, khoâng sôû ñaéc. Thieän Hieän, luùc caùc Ñaïi Boà-taùt hoïc nhö vaäy thì goïi laø hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng sôû ñaéc. Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, luùc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng vöôùng maéc coù sôû ñaéc, khoâng vöôùng maéc khoâng sôû ñaéc thì laøm sao Ñaïi Boà-taùt naøy coù theå tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñi töø ñòa naøy ñeán ñòa khaùc vaø daàn daàn vieân maõn; neáu khoâng töø ñòa naøy ñeán ñòa khaùc daàn daàn ñöôïc vieân maõn thì laøm sao coù theå ñaït



ñöôïc trí Nhaát thieát trí? Phaät noùi: –Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt chaúng truù nôi coù sôû ñaéc ñeå coù theå thöïc haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña töø ñòa naøy ñeán ñòa khaùc daàn daàn vieân maõn vaø ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí, chaúng truù nôi voâ sôû ñaéc ñeå coù theå haønh Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña ñi töø ñòa naøy ñeán ñòa khaùc daàn daàn ñöôïc vieân maõn vaø ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa voâ sôû ñaéc, trí Nhaát thieát trí cuõng voâ sôû ñaéc, ngöôøi haønh Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña cuõng voâ sôû ñaéc, voâ sôû ñaéc naøy cuõng voâ sôû ñaéc. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö vaäy. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Neáu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa chaúng theå naém baét ñöôïc, trí Nhaát thieát trí cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, ngöôøi haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc thì vì sao luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thöôøng öa choïn löïa ñoái vôùi taát caû caùc phaùp, cho raèng ñaây laø saéc, ñaây laø thoï, töôûng, haønh, thöùc; ñaây laø nhaõn xöù cho ñeán yù xöù; ñaây laø saéc xöù cho ñeán phaùp xöù; ñaây laø nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi; ñaây laø saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi; ñaây laø nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi; ñaây laø nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc; ñaây laø caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra; ñaây laø ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi; ñaây laø nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân; ñaây laø voâ minh cho ñeán laõo töû; ñaây laø Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; ñaây laø phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; ñaây laø chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; ñaây laø Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; ñaây laø boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; ñaây laø boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; ñaây laø taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; ñaây laø ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; ñaây laø baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai; ñaây laø baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; ñaây laø taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; ñaây laø naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; ñaây laø möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; ñaây laø ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû

ñeïp cuûa baäc Ñaïi só; ñaây laø phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; ñaây laø trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; ñaây laø quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà; ñaây laø taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà- taùt; ñaây laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät; ñaây laø trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà- taùt tuy thöôøng thích choïn löïa ñoái vôùi caùc phaùp nhöng khoâng naém baét saéc, cuõng khoâng naém baét thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán cuõng khoâng naém baét trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, neáu caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng naém baét saéc, khoâng naém baét thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán khoâng naém baét trí Nhaát thieát trí thì laøm sao coù theå vieân maõn Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, laøm sao coù theå nhaäp Chaùnh taùnh ly sinh cuûa Boà-taùt, neáu khoâng theå nhaäp Chaùnh taùnh ly sinh cuûa Boà-taùt thì laøm sao coù theå ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm sao coù theå trang nghieâm coõi Phaät, neáu khoâng trang nghieâm coõi Phaät laøm sao coù theå ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí, neáu khoâng theå ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí laøm sao coù theå vaän chuyeån baùnh xe chaùnh phaùp, laøm caùc Phaät söï, neáu khoâng theå chuyeån baùnh xe chaùnh phaùp, laøm caùc Phaät söï thì laøm sao coù theå giaûi thoaùt voâ löôïng, voâ soá, traêm ngaøn, traêm öùc höõu tình ra khoûi sinh, giaø, beänh, cheát laøm cho ñaït ñöôïc Nieát- baøn an laïc roát raùo? Phaät baûo: –Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà- taùt khoâng vì saéc maø thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, cuõng khoâng vì thoï, töôûng, haønh, thöùc maø thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán cuõng khoâng vì trí Nhaát thieát trí maø thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt vì vieäc gì maø thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät baûo: –Thieän Hieän, luùc thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng vì vieäc gì caû neân thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng laø, khoâng

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 45

laøm; Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa cuõng khoâng laø, khoâng laøm; trí Nhaát thieát trí cuõng khoâng laø, khoâng laøm; caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng khoâng laø, khoâng laøm. Nhö vaäy, Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt duøng khoâng laø, khoâng laøm ñeå laøm phöông tieän thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng laø, khoâng laøm thì khoâng neân baøy ra ba thöøa khaùc nhau laø Thanh vaên thöøa, hoaëc Ñoäc giaùc thöøa, hoaëc Voâ thöôïng thöøa chaêng? Phaät baûo: –Thieän Hieän, chaúng phaûi phaùp khoâng laø, khoâng laøm coù theå taïo ra ñöôïc, maø phaûi laø phaùp coù laø, coù laøm môùi coù theå taïo ra ñöôïc. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, coù nhöõng keû phaøm phu ngu si, khoâng hoïc, chaáp tröôùc saéc, chaáp tröôùc thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán chaáp tröôùc trí Nhaát thieát trí. Do chaáp tröôùc neân nieäm saéc, naém baét saéc, nieäm thoï, töôûng, haønh, thöùc, naém baét thoï, töôûng, haønh,

thöùc cho ñeán nieäm trí Nhaát thieát trí, naém baét trí Nhaát thieát trí. Do nieäm vaø naém baét, hoï suy nghó nhö vaày: “Ta nhaát ñònh seõ ñaït ñöôïc trí Nhaát thieát trí, giaûi thoaùt caùc höõu tình ra khoûi sinh, giaø, beänh, cheát, laøm cho hoï ñaït ñöôïc Nieát- baøn hoaøn toaøn an laïc.” Thieän Hieän, caùc phaøm phu ngu si khoâng hoïc, do ñieân ñaûo neân suy nghó nhö vaäy töùc laø huûy baùng Phaät. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, Phaät duøng naêm loaïi maét tìm saéc chaúng theå naém baét ñöôïc, tìm thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng theå naém baét ñöôïc; cho ñeán tìm trí Nhaát thieát trí chaúng theå naém baét ñöôïc, tìm caùc höõu tình cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc. Caùc phaøm phu ngu si khoâng hoïc, ñui muø khoâng coù maét tueä, chaáp tröôùc caùc phaùp maø seõ chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, giaûi thoaùt caùc höõu tình ra khoûi sinh, giaø, beänh, cheát, laøm hoï ñaït ñöôïc Nieát-baøn hoaøn toaøn an laïc thì thaät laø voâ lyù. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Neáu caùc Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc duøng naêm loaïi maét thanh tònh ñeå tìm saéc chaúng theå naém baét ñöôïc, tìm thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng theå ñöôïc; cho ñeán tìm trí Nhaát thieát trí chaúng theå naém baét ñöôïc, tìm caùc höõu tình cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc neân khoâng chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, khoâng giaûi thoaùt caùc höõu tình ra khoûi sinh, giaø, beänh, cheát, khoâng giuùp hoï ñaït ñöôïc Nieát-baøn hoaøn toaøn an

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 46

laïc, thì vì sao Theá Toân töï mình coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, an laäp höõu tình thaønh ba nhoùm khaùc nhau laø nhoùm chaùnh taùnh ñònh, nhoùm taø taùnh ñònh vaø nhoùm baát ñònh? Phaät baûo: –Thieän Hieän, Ta chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, duøng naêm loaïi maét thanh tònh quan saùt nhö thaät thaáy raèng chaéc chaén khoâng coù höõu tình naøo coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, an laäp höõu tình thaønh ba nhoùm khaùc nhau, nhöng caùc höõu tình ngu si ñieân ñaûo, ñoái vôùi phaùp chaúng thaät laïi töôûng laø phaùp chaân thaät, ñoái vôùi höõu tình chaúng thaät maø laïi töôûng laø höõu tình thaät. Ñeå tröø boû söï chaáp tröôùc hö doái cuûa hoï ta phaûi nöông theo theá tuïc maø noùi chôù khoâng phaûi nöông theo thaéng nghóa. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì truï vaøo thaéng nghóa maø Nhö Lai chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí phaûi khoâng? Phaät baûo: –Khoâng phaûi. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, vì truï vaøo ñieân ñaûo maø Nhö Lai chöùng ñaéc trí Nhaát thieát phaûi khoâng? Phaät noùi: –Khoâng phaûi. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, neáu Nhö Lai khoâng truï vaøo thaéng nghóa ñeå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí cuõng khoâng truï vaøo ñieân ñaûo ñeå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí thì seõ khoâng coù Nhö Lai maø cuõng khoâng theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí chaêng? Phaät daïy: –Khoâng phaûi vaäy, Thieän Hieän neân bieát, tuy ta chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí nhöng khoâng truï vaøo ñaâu caû, nghóa laø khoâng truï vaøo caûnh giôùi höõu vi, cuõng khoâng truï vaøo caûnh giôùi voâ vi. Thieän Hieän, gioáng nhö ngöôøi do Nhö Lai bieán hoùa ra tuy khoâng truï vaøo caûnh giôùi höõu vi, cuõng khoâng truï vaøo caûnh giôùi voâ vi nhöng coù tôùi, lui, ñi, ñöùng, naèm ngoài. Thieän Hieän, vieäc bieán hoùa naøy thöïc haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; hoaëc truï

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 47

vaøo phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; hoaëc truï vaøo chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; hoaëc truï vaøo Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; hoaëc tu boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; hoaëc tu boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; hoaëc tu taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; hoaëc tu phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; hoaëc tu baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; hoaëc tu taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; hoaëc tu naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; hoaëc tu möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán taùm phaùp baát coäng cuûa Phaät; hoaëc tu phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; hoaëc tu trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; hoaëc tu taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà- taùt; hoaëc tu quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät; hoaëc chöùng trí Nhaát thieát trí; hoaëc Chuyeån phaùp luaân laøm caùc Phaät söï. Vieäc bieán hoùa naøy laïi chuyeån hoùa laøm voâ löôïng höõu tình an laäp thaønh ba nhoùm khaùc nhau ôû trong ñoù. Thieän Hieän, yù oâng nghó sao? Vieäc bieán hoùa cuûa caùc vò Nhö Lai aáy coù phaûi laø thaät coù tôùi lui, ñi ñöùng, naèm, ngoài cho ñeán thaät coù an laäp höõu tình thaønh ba nhoùm khaùc nhau khoâng. Thieän Hieän ñaùp: –Khoâng, baïch Theá Toân! Phaät baûo: –Thieän Hieän, Nhö Lai cuõng vaäy bieát taát caû caùc phaùp ñeàu nhö bieán hoùa noùi taát caû caùc phaùp cuõng nhö bieán hoùa tuy coù choã laøm nhöng khoâng chaân thaät, tuy ñoä höõu tình nhöng khoâng choã ñoä, nhö ngöôøi ñöôïc bieán hoùa ñoä höõu tình bieán hoùa. Nhö vaäy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña phaûi nhö ngöôøi ñöôïc Nhö Lai bieán hoùa ra tuy coù haønh ñoäng nhöng khoâng chaáp tröôùc. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Neáu taát caû caùc phaùp ñeàu nhö bieán hoùa, Nhö Lai cuõng theá, vaäy thì Nhö Lai vôùi ngöôøi bieán hoùa coù gì sai khaùc? Phaät daïy: –Naøy Thieän Hieän, Nhö Lai vôùi ngöôøi ñöôïc bieán hoùa kia vaø taát caû phaùp thaät khoâng sai bieät. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, taát caû söï nghieäp maø Nhö Lai laøm, ngöôøi ñöôïc bieán hoùa cuõng ñeàu coù theå laøm. Caùc vieäc maø ngöôøi aáy laøm, Nhö Lai cuõng coù theå laøm. Vì vaäy, Nhö Lai cuøng vôùi ngöôøi ñöôïc bieán hoùa vaø taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng sai

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 48

bieät. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Neáu khoâng coù ngöôøi do Phaät bieán hoùa ra, moät mình Nhö Lai coù theå laøm caùc vieäc coøn neáu khoâng coù Nhö Lai, moät mình ngöôøi do Nhö Lai hoùa ra coù theå laøm ñöôïc caùc vieäc khoâng? Phaät noùi: –Coù theå laøm ñöôïc. Thieän Hieän hoûi: –Baïch Theá Toân, vieäc naøy nhö theá naøo? Phaät baûo: –Thieän Hieän, nhö coù Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc teân Thieän Tòch Tueä ñaõ ñoä heát nhöõng ngöôøi ñaùng ñoä nhöng luùc aáy khoâng coù vò Boà-taùt naøo kham nhaän söï thoï kyù cuûa Phaät. Ngaøi lieàn hoùa ra moät vò Phaät cho truï ôû theá gian coøn töï mình nhaäp vaøo caûnh giôùi Voâ dö y Nieát-baøn, suoát nöûa kieáp, vò Hoùa Phaät kia laøm caùc Phaät söï. Sau hôn nöûa kieáp, vò aáy thoï kyù ñaïi Boà-ñeà cho moät Boà-taùt roài thò hieän nhaäp Nieát- baøn. Khi aáy

caùc Trôøi, Ngöôøi, A-toá-laïc... ñeàu cho raèng nay Phaät aáy ñaõ nhaäp Nieát-baøn nhöng thaân cuûa hoùa Phaät thaät khoâng coù sinh dieät. Nhö vaäy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña neân tin hieåu taát caû phaùp ñeàu nhö bieán hoùa. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu thaân Nhö Lai vôùi ngöôøi bieán hoùa khoâng coù sai bieät thì laøm sao coù theå laøm ruoäng phöôùc thanh tònh chaân chaùnh cho ngöôøi thí chuû ôû theá gian. Neáu caùc höõu tình vì muoán ñaït Nieát-baøn neân cuùng döôøng, cung kính ñoái vôùi Nhö Lai thì ñöôïc phöôùc voâ taän cho ñeán cuoái cuøng nhaäp vaøo caûnh giôùi Voâ dö y Nieát-baøn. Nhö vaäy neáu coù ngöôøi vì muoán ñaït Nieát-baøn neân cuùng döôøng, cung kính ngöôøi ñöôïc Phaät bieán hoùa ra thì phöôùc thu ñöôïc cuõng phaûi voâ taän cho ñeán cuoái cuøng nhaäp vaøo caûnh giôùi Voâ dö y Nieát-baøn. Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, nhö thaân Nhö Lai do phaùp taùnh neân coù theå laøm ruoäng phöôùc trong saïch cho Trôøi, Ngöôøi, A-toá-laïc... Ngöôøi ñöôïc Phaät hoùa ra cuõng nhö vaäy, do phaùp taùnh neân coù theå laøm ruoäng phöôùc trong saïch cuûa Trôøi, Ngöôøi, A-toá-laïc... Nhö thaân Nhö Lai nhaän söï cuùng döôøng, cung kính cuûa caùc thí chuû thì laøm cho thí chuû aáy vöôït

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 49

khoûi sinh töû, ñöôïc phöôùc voâ taän, ngöôøi do Phaät bieán hoùa ra cuõng nhö vaäy, nhaän söï cuùng döôøng, cung kính cuûa caùc thí chuû cuõng laøm cho thí chuû thoaùt khoûi sinh töû, ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Thieän Hieän neân bieát, haõy ñaët coâng ñöùc thu ñöôïc do cuùng döôøng, cung kính Nhö Lai vaø ngöôøi do Nhö Lai bieán hoùa qua moät beân, neáu thieän nam, thieän nöõ naøo phaùt sinh loøng Töø bi, kính troïng tö duy nhôù nghó veà Nhö Lai thì thieän nam, thieän nöõ naøy ñöôïc caên laønh voâ taän cho ñeán cuoái cuøng vöôït khoûi bôø khoå. Thieän Hieän neân bieát, laïi ñaët coâng ñöùc thu ñöôïc nhôø phaùt sinh loøng Töø bi kính troïng, tö duy nhôù nghó veà Phaät qua moät beân, neáu coù thieän nam, thieän nöõ naøo ñem chæ moät caùnh hoa raûi treân khoâng trung ñeå cuùng döôøng Phaät, thì thieän nam, thieän nöõ naøy ñöôïc caên laønh voâ taän cho ñeán cuoái cuøng vöôït khoûi bôø khoå. Thieän Hieän neân bieát, haõy gaùc laïi coâng ñöùc thu ñöôïc nhôø raûi moät caùnh hoa treân khoâng trung ñeå cuùng döôøng Phaät, neáu thieän nam, thieän nöõ naøo chæ caàn moät laàn xöng nieäm Nam-moâ Phaät-ñaø Baäc Ñaïi Ñieàu Ngöï thì thieän nam, thieän nöõ naøy ñöôïc caên laønh voâ taän cho ñeán cuoái cuøng vöôït khoûi bôø khoå. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, cuùng döôøng, cung kính ñoái vôùi ruoäng phöôùc lôùn cuûa Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc thì thu ñöôïc coâng ñöùc lôùn khoù löôøng nhö vaäy. Do ñoù, naøy Thieän Hieän, oâng neân bieát Nhö Lai cuøng vôùi Phaät bieán hoùa ñeàu laø ruoäng phöôùc thanh tònh, chaân thaät cho thí chuû khoâng sai khaùc bôûi vì ñeàu laøm ñònh löôïng cho phaùp taùnh. Laïi nöõa Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân duøng phaùp taùnh cuûa caùc phaùp nhö vaäy laøm ñònh löôïng ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Tuy ñaõ tìm caùch kheùo leùo nhaäp vaøo phaùp taùnh cuûa caùc phaùp roài nhöng hoï khoâng phaù hoaïi phaùp taùnh cuûa caùc phaùp nghóa laø khoâng phaân bieät ñaây laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña; ñaây laø phaùp taùnh cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho

ñeán Boá thí ba-la-maät-ña, ñaây laø phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh, ñaây laø phaùp taùnh cuûa phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; ñaây laø chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn, ñaây laø phaùp taùnh cuûa chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; ñaây laø Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo, ñaây laø phaùp taùnh cuûa Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; ñaây laø boán Nieäm truï cho ñeán

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 50

taùm chi Thaùnh ñaïo, ñaây laø phaùp taùnh cuûa boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; ñaây laø boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc, ñaây laø phaùp taùnh cuûa boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; ñaây laø taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù, ñaây laø phaùp taùnh cuûa taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; ñaây laø phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, ñaây laø phaùp taùnh cuûa phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; ñaây laø baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân, ñaây laø phaùp taùnh cuûa baäc Cöïc hyû ñeán baäc Phaùp vaân; ñaây laø taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa, ñaây laø phaùp taùnh cuûa taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma- ñòa; ñaây laø naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng, ñaây laø phaùp taùnh cuûa naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; ñaây laø möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng, ñaây laø phaùp taùnh cuûa möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; ñaây laø ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só, ñaây laø phaùp taùnh cuûa ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só; ñaây laø phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû, ñaây laø phaùp taùnh cuûa phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; ñaây laø trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng, ñaây laø phaùp taùnh cuûa trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; ñaây laø quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà, ñaây laø phaùp taùnh cuûa quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà; ñaây laø taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt, ñaây laø phaùp taùnh cuûa taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; ñaây laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät, ñaây laø phaùp taùnh cuûa quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; ñaây laø trí Nhaát thieát trí, ñaây laø phaùp taùnh cuûa trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng neân phaân bieät phaùp taùnh sai khaùc cuûa caùc phaùp nhö vaäy maø phaù hoaïi phaùp taùnh. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Neáu caùc Ñaïi Boà-taùt thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng neân phaân bieät phaùp taùnh cuûa caùc phaùp maø phaù hoaïi phaùp taùnh thì vì sao Theá Toân töï noùi phaùp taùnh khaùc nhau cuûa caùc phaùp laøm phaù hoaïi phaùp taùnh. Nghóa laø Theá Toân noùi ñaây laø saéc, ñaây laø thoï, töôûng, haønh, thöùc; ñaây laø nhaõn xöù cho ñeán yù xöù; ñaây laø saéc xöù cho ñeán phaùp xöù; ñaây laø nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi; ñaây laø saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi;

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 51

ñaây laø nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi; ñaây laø nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc; ñaây laø caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra; ñaây laø ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi; ñaây laø nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân; ñaây laø voâ minh cho ñeán laõo töû; ñaây laø phaùp beân trong, ñaây laø phaùp beân ngoaøi; ñaây laø thieän phaùp, ñaây laø phi phaùp; ñaây laø phaùp höõu kyù, ñaây laø phaùp voâ kyù; ñaây laø phaùp höõu laäu, ñaây laø phaùp voâ laäu; ñaây laø phaùp theá gian, ñaây laø phaùp xuaát theá gian; ñaây laø phaùp chung, ñaây laø phaùp rieâng; ñaây laø phaùp höõu traùnh, ñaây laø phaùp voâ traùnh; ñaây laø phaùp höõu vi, ñaây laø phaùp voâ vi. Baïch Theá Toân, Ngaøi ñaõ noùi ñuû loaïi phaùp khaùc nhau nhö vaäy, khoâng leõ Ngaøi töï phaù hoaïi phaùp taùnh. Phaät noùi: –Thieän Hieän, Ta khoâng töï phaù hoaïi phaùp taùnh cuûa caùc phaùp maø chæ duøng phöông tieän danh töôùng giaû noùi ñeå giuùp caùc höõu tình ngoä nhaäp phaùp taùnh bình ñaúng cuûa caùc phaùp, ra khoûi sinh töû vaø chöùng ñaéc Nieát-baøn. Vì vaäy, naøy Thieän Hieän, taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc tuy noùi ñuû loaïi danh töôùng cuûa caùc phaùp nhöng khoâng heà phaù hoaïi thaät taùnh cuûa caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu Phaät chæ duøng danh töôùng giaû noùi phaùp taùnh cuûa caùc phaùp ñeå giuùp caùc höõu tình, coù phöông tieän ngoä nhaäp phaùp taùnh bình ñaúng, ra khoûi sinh töû, chöùng ñaéc Nieát-baøn thì vì sao ñoái vôùi phaùp khoâng danh töôùng, Phaät duøng danh töôùng ñeå noùi maø baûo laø khoâng hö hoaïi? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Ta tuøy thuaän theo theá tuïc maø giaû laäp danh töôùng cuûa taát caû caùc phaùp, vì caùc höõu tình, Ta phöông tieän giaûng noùi nhöng khoâng chaáp tröôùc neân khoâng coù phaùp naøo bò phaù hoaïi. Thieän Hieän, nhö caùc ngöôøi ngu nghe noùi khoå… thì chaáp tröôùc danh töôùng maø khoâng hieåu laø taïm noùi. Nhö Lai vaø ñeä töû Phaät nghe noùi khoå chaúng chaáp tröôùc danh töôùng, vì hoï bieát nhö thaät ñoù laø lôøi noùi tuøy thuaän theo theá tuïc chôù khoâng coù danh töôùng chaân thaät cuûa caùc phaùp. Thieän Hieän, neáu caùc baäc Thaùnh chaáp tröôùc danh ôû nôi danh, chaáp tröôùc töôùng nôi töôùng thì hoï cuõng phaûi chaáp tröôùc khoâng nôi khoâng, chaáp tröôùc voâ töôùng nôi voâ töôùng, chaáp tröôùc voâ nguyeän

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 52

nôi voâ nguyeän, chaáp tröôùc chaân nhö nôi chaân nhö, chaáp tröôùc phaùp giôùi nôi phaùp giôùi, chaáp tröôùc thaät teá nôi thaät teá, chaáp tröôùc voâ vi nôi voâ vi. Thieän Hieän, taát caû caùc phaùp naøy chæ coù giaû danh, chæ coù giaû töôùng maø khoâng chaân thaät. Baäc Thaùnh khoâng chaáp tröôùc caùc phaùp coù danh töôùng giaû nhö vaäy. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt truï vaøo taát caû phaùp baûo coù danh töôùng giaû ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhöng khoâng chaáp tröôùc ôû trong ñoù. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Neáu taát caû phaùp chæ coù danh töôùng thì vì vieäc gì maø caùc Ñaïi Boà-taùt phaùt taâm Boà-ñeà, sieâng naêng cöïc khoå haønh Boà-taùt haïnh, nghóa laø lao khoå tu haïnh Boá thí ba-la-maät-ña cho

ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña, an truù vaøo phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; an truù vaøo chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; an truù vaøo Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; tu haønh boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; tu haønh boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; tu haønh taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; tu haønh ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; tu haønh baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; tu haønh taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; tu haønh naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; tu haønh möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; tu haønh phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; tu haønh trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; tu haønh taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; tu haønh quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; tu haønh trí Nhaát thieát trí ñeàu ñöôïc vieân maõn. Phaät baûo: –Thieän Hieän, do taát caû caùc phaùp chæ coù danh töôùng. Danh töôùng nhö vaäy chæ laø giaû laäp chöù taùnh cuûa danh töôùng voán laø khoâng, vaäy maø caùc loaøi höõu tình ñieân ñaûo chaáp tröôùc neân troâi laên sinh töû khoâng chöùng Nieát-baøn. Vì vaäy caùc Ñaïi Boà-taùt thöông xoùt hoï neân phaùt taâm Boà-ñeà, chòu lao khoå haønh Boà-taùt haïnh, daàn daàn chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Ñaõ töï chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, caùc vò aáy laïi chuyeån baùnh xe chaùnh phaùp duøng phaùp ba thöøa laøm phöông tieän ñeå cöùu vôùt caùc höõu tình ra khoûi sinh töû vaø nhaäp vaøo caûnh giôùi Voâ dö y Nieát-baøn nhöng caùc danh töôùng khoâng sinh, khoâng dieät, cuõng khoâng ñöùng yeân

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 53

hoaëc thay ñoåi, khoâng theå taïo taùc hay naém baét. Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ngaøi noùi trí Nhaát thieát trí laø trí Nhaát thieát trí phaûi khoâng? Phaät noùi: –Thieän Hieän, Ta noùi trí Nhaát thieát trí laø trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Nhö Lai ñaõ töøng löôïc noùi trí Nhaát thieát trí coù ba loaïi laø trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng, töôùng cuûa ba loaïi trí naøy ra sao vaø coù gì khaùc nhau khoâng? Phaät baûo: –Thieän Hieän, trí Nhaát thieát laø trí chung cuûa Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc, trí Ñaïo töôùng laø trí chung cuûa Ñaïi Boà-taùt, trí Nhaát thieát töôùng laø dieäu trí rieâng cuûa caùc vò Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao trí Nhaát thieát laø trí chung cuûa Thanh vaên, Ñoäc giaùc? Phaät baûo: –Thieän Hieän, trí Nhaát thieát coù nghóa laø bieát roõ caùc phaùp moân sai khaùc veà naêm uaån, möôøi hai xöù, möôøi taùm giôùi, Thanh vaên, Ñoäc giaùc cuõng coù theå bieát roõ phaùp moân sai khaùc nhöng khoâng theå bieát töôùng taát caû ñaïo vaø taát caû caùc töôùng cuûa taát caû phaùp neân trí Nhaát thieát laø trí chung cuûa Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao trí Ñaïo töôùng laø trí chung cuûa Ñaïi Boà- taùt? Phaät baûo: –Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi hoïc ñeå bieát khaép taát caû töôùng cuûa ñaïo, nghóa laø töôùng cuûa ñaïo Thanh vaên, töôùng cuûa ñaïo Ñoäc giaùc, töôùng cuûa ñaïo Boà-taùt vaø töôùng cuûa ñaïo Nhö Lai. Ñoái vôùi caùc ñaïo naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi thöôøng tu hoïc laøm cho mau vieân maõn, tuy

laøm cho ñaïo naøy laøm ñöôïc vieäc neân laøm nhöng khoâng laøm cho noù chöùng ñaéc vaø truï vaøo thaät teá neân trí Ñaïo töôùng laø töôùng chung cuûa Ñaïi Boà-taùt. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät:

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 54

–Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt ñaõ tu Nhö Lai ñaïo ñöôïc vieân maõn roài leõ naøo cuõng khoâng chöùng ñaéc vaø truï vaøo thaät teá? Phaät baûo: –Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät vaø tu ñaïi nguyeän neáu chöa ñöôïc vieân maõn thì vaãn chöa theå chöùng ñaéc vaø an truï ñoái vôùi thaät teá, neáu ñaõ vieân maõn môùi coù theå chöùng ñaéc vaø an truï vaøo thaät teá. Cuï thoï Thieän Hieän laïi hoûi Theá Toân: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt truï nôi ñaïo ñeå chöùng thaät teá phaûi khoâng? Phaät noùi: –Khoâng phaûi. Thieän Hieän laïi noùi: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt truï nôi phi ñaïo chöùng thaät teá phaûi khoâng? Phaät noùi: –Khoâng phaûi. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt truï nôi ñaïo phi ñaïo chöùng thaät teá phaûi khoâng? Phaät noùi: –Khoâng phaûi. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt truï nôi chaúng phaûi ñaïo, chaúng phaûi phi ñaïo chöùng thaät teá phaûi khoâng? Phaät baûo: –Khoâng phaûi. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu vaäy Ñaïi Boà-taùt truï ôû ñaâu ñeå chöùng truï thaät teá vaäy? Phaät noùi: –Thieän Hieän, yù oâng nghó sao? OÂng nhôø truï nôi ñaïo maø döùt heát caùc laäu hoaëc taâm ñöôïc giaûi thoaùt phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, thöa Theá Toân! –Thieän Hieän, oâng nhôø truï phi ñaïo maø döùt heát caùc laäu hoaëc, taâm

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 55

ñöôïc giaûi thoaùt phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, thöa Theá Toân! –Thieän Hieän, oâng nhôø truï vaøo ñaïo, phi ñaïo maø döùt heát caùc laäu hoaëc, taâm ñöôïc giaûi thoaùt phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, thöa Theá Toân! –Thieän Hieän, oâng nhôø truï nôi chaúng ñaïo chaúng phi ñaïo maø döùt heát laäu hoaëc taâm ñöôïc giaûi thoaùt phaûi khoâng? –Khoâng phaûi, thöa Theá Toân! Phaät noùi: –Thieän Hieän, nhôø truï vaøo ñaâu maø oâng döùt heát caùc laäu hoaëc taâm ñöôïc vónh vieãn giaûi thoaùt. Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng phaûi con coù truï neân döùt heát caùc laäu taâm ñöôïc giaûi thoaùt vónh vieãn maø laø con döùt heát caùc laäu hoaëc taâm ñöôïc giaûi thoaùt hoaøn toaøn khoâng truï vaøo ñaâu caû. Phaät baûo: –Thieän Hieän, cuõng nhö vaäy, caùc Ñaïi Boà-taùt thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa hoaøn toaøn khoâng choã truï khi chöùng ñaéc vaø an truï vaøo thaät teá. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao trí Nhaát thieát töôùng goïi laø trí Nhaát thieát töôùng vaäy? Phaät baûo Thieän Hieän: –Bieát taát caû phaùp ñeàu ñoàng moät töôùng laø töôùng vaéng laëng cho neân goïi laø trí Nhaát thieát töôùng. Laïi nöõa Thieän Hieän, caùc haønh traïng töôùng coù theå bieåu thò caùc phaùp, Nhö Lai coù theå hieåu bieát taát caû nhö thaät cho neân goïi laø trí Nhaát thieát töôùng. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, hoaëc trí Nhaát thieát, hoaëc trí Ñaïo töôùng, hoaëc trí Nhaát thieát töôùng, ba trí nhö vaäy döùt caùc phieàn naõo coù sai khaùc khoâng? döùt coù coøn soùt hoaëc khoâng coøn soùt hay khoâng? Phaät

baûo: –Thieän Hieän, chaúng phaûi vieäc döùt caùc phieàn naõo coù söï khaùc nhau nhöng caùc vò Nhö Lai ñaõ vónh vieãn döùt tröø söï töông tuïc cuûa taát

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 56

caû taäp khí phieàn naõo coøn Thanh vaên, Ñoäc giaùc thì chöa vónh vieãn döùt tröø söï töông tuïc cuûa taäp khí. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, caùc phieàn naõo ñaõ ñoaïn thì ñöôïc voâ vi phaûi khoâng? Phaät noùi: –Ñuùng vaäy. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, Thanh vaên, Ñoäc giaùc khoâng ñöôïc voâ vi coù döùt heát phieàn naõo khoâng? Phaät noùi: –Chaúng döùt. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, trong phaùp voâ vi coù söï sai bieät khoâng? Phaät noùi: –Khoâng coù. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu phaùp voâ vi khoâng coù sai bieät vaäy vì sao Phaät noùi taäp khí töông tuïc cuûa taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc ñeàu ñaõ vónh vieãn ñoaïn tröø coøn taäp khí töông tuïc cuûa Thanh vaên, Ñoäc giaùc vaãn chöa ñöôïc ñoaïn tröø vónh vieãn? Phaät noùi: –Taäp khí töông tuïc thaät ra chaúng phaûi phieàn naõo nhöng caùc Thanh vaên vaø caùc Ñoäc giaùc ñaõ döùt phieàn naõo chæ coøn moät phaàn nhoû töông tôi nhö tham, saân, si phaùt ñoäng nôi thaân ngöõ neân noùi laø taäp khí töông tuïc. Taäp khí töông tuïc naøy ôû phaøm phu ngu si thì coù theå phaùt sinh vieäc khoâng lôïi ích coøn ôû Thanh vaên, Ñoäc giaùc thì noù khoâng theå laøm phaùt sinh vieäc khoâng lôïi ích, taát caû taäp khí töông tuïc nhö vaäy, chöù Phaät Theá Toân hoaøn toaøn khoâng coù. Cuï thoï Thieän Hieän laïi thöa: –Baïch Theá Toân, ñaïo vôùi Nieát-baøn ñeàu khoâng töï taùnh, vì sao Phaät noùi ñaây laø Döï löu, ñaây laø Nhaát lai, ñaây laø Baát hoaøn, ñaây laø Ala-haùn, ñaây laø Ñoäc giaùc, ñaây laø Boà-taùt, ñaây laø Nhö Lai. Phaät baûo: –Thieän Hieän, hoaëc Döï löu, hoaëc Nhaát lai, hoaëc Baát hoaøn, hoaëc

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 57

A-la-haùn, hoaëc Ñoäc giaùc, hoaëc Boà-taùt hoaëc Nhö Lai taát caû ñeàu töø voâ vi hieån hieän ra. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, trong voâ vi coù thaät coù nghóa Döï löu cho ñeán Nhö Lai khaùc nhau khoâng? Phaät noùi: –Khoâng coù! Thieän Hieän laïi noùi: –Neáu vaäy taïi sao Phaät noùi Döï löu cho ñeán Nhö Lai taát caû ñeàu töø voâ vi hieän ra. Phaät noùi: –Thieän Hieän, Ta y theo theá tuïc maø hieån baøy coù Döï löu... hieän ra sai khaùc chôù khoâng döïa vaøo thaéng nghóa, chaúng phaûi ôû trong thaéng nghóa maø coù söï hieån baøy. Vì sao vaäy? Chaúng phaûi trong voâ vi maø coù caùch noùi naêng, hoaëc tueä phaân bieät, hoaëc caû hai thöù nhöng do theá tuïc noùi caùc phaùp coù chaám döùt neân y theo ñoù noùi giai ñoaïn sau cuûa caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû caùc phaùp, töï töôùng ñeàu khoâng thì giai ñoaïn tröôùc coøn khoâng coù huoáng gì giai ñoaïn sau laøm sao coù, nay vì sao laïi baøy ra coù giai ñoaïn sau vaäy? Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Töï töôùng cuûa caùc phaùp sôû höõu ñeàu laø khoâng, giai ñoaïn tröôùc coøn khoâng coù, laøm sao coù giai ñoaïn sau, giai ñoaïn sau maø thaät coù thì thaät phi lyù. Nhöng caùc höõu tình khoâng theå thaáu roõ töï töôùng cuûa caùc phaùp sôû höõu ñeàu khoâng, ñeå laøm lôïi ích cho hoï neân Ta phöông tieän giaûi noùi ñaây laø giai

ñoaïn tröôùc, ñaây laø giai ñoaïn sau. Nhöng ôû trong töï töôùng khoâng cuûa taát caû caùc phaùp giai ñoaïn tröôùc, giai ñoaïn sau ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt thaáu roõ töï töôùng cuûa taát caû caùc phaùp laø khoâng roài thì neân haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Thieän Hieän neân bieát, caùc Ñaïi Boà-taùt thaáu roõ töï töôùng taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng roài tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, khoâng chaáp tröôùc ñoái vôùi caùc phaùp nghóa laø khoâng chaáp tröôùc caùc phaùp khaùc nhau hoaëc trong, hoaëc ngoaøi, hoaëc thieän, hoaëc aùc, hoaëc höõu kyù, hoaëc voâ kyù,

soá 220 – kinh ñaïi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, QUYEÅN 462 58

hoaëc theá gian, hoaëc xuaát theá gian, hoaëc höõu laäu, hoaëc voâ laäu, hoaëc höõu vi, hoaëc voâ vi, cuõng khoâng chaáp tröôùc hoaëc phaùp Thanh vaên, hoaëc phaùp Ñoäc giaùc, hoaëc phaùp Boà-taùt, hoaëc Phaät Nhö Lai, chæ y theo ngoân ngöõ cuûa theá gian maø giaû laäp, khoâng y theo thaéng nghóa.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

KINH ÑAÏI BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA QUYEÅN 463

Phaåm 68: XAÛO TIEÄN (4) Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Nhö Lai thöôøng noùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Do nhaân duyeân gì maø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñöôïc goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñeán bôø beân kia roát raùo cuûa taát caû caùc phaùp neân goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, nhôø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø Thanh vaên, Ñoäc giaùc, Boà-taùt, Nhö Lai coù theå ñeán ñöôïc bôø beân kia neân goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa phaân tích caùc phaùp nhoû hôn cöïc vi, hoaøn toaøn khoâng thaáy moät vaät nhoû naøo thaät söï coù theå naém baét ñöôïc neân goïi laø Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña bao haøm chaân nhö, phaùp giôùi, phaùp taùnh noùi roäng cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn neân goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng coù phaùp nhoû naøo hoaëc hôïp hoaëc tan, hoaëc coù saéc, hoaëc khoâng saéc, hoaëc coù thaáy, hoaëc khoâng thaáy, hoaëc höõu ñoái, hoaëc voâ ñoái neân goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì sao vaäy? Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa chaúng hôïp, chaúng tan, voâ saéc, voâ kieán, voâ ñoái, moät töôùng neân goïi laø khoâng töôùng. Laïi nöõa Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña coù theå sinh ra taát caû thieän phaùp vi dieäu, coù theå phaùt sinh taát caû trí tueä bieän taøi, coù theå ñöa ñeán taát caû an laïc theá gian vaø xuaát theá gian, coù theå thoâng ñaït nghóa lyù saâu xa cuûa taát caû caùc phaùp, cho neân goïi laø Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa coù lyù ñaïo chaéc thaät, khoâng theå lay ñoäng, hö hoaïi; neáu Ñaïi Boà-taùt naøy haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì taát caû caùc ma vaø quyeán thuoäc cuûa ma, Thanh vaên, Ñoäc giaùc, ngoaïi ñaïo, Phaïm chí, baïn aùc, keû thuø ñeàu khoâng theå

phaù hoaïi. Vì sao vaäy? Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa noùi töï töôùng cuûa taát caû caùc phaùp ñeàu laø khoâng, caùc aùc ma... ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc neân goïi laø Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi thaät söï laøm theo nghóa lyù saâu xa cuûa Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña naøy nghóa laø quaùn thaáy töï töôùng taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng neân taát caû aùc duyeân khoâng theå lay ñoäng, phaù hoaïi. Laïi nöõa Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt naøo muoán thöïc haønh theo nghóa lyù saâu xa cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì phaûi thöïc haønh nghóa voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ, nghóa tòch tónh, nghóa xa lìa, phaûi thöïc haønh nghóa tueä khoå, taäp, dieät, ñaïo, phaûi thöïc haønh nghóa trí cuûa khoå, taäp, dieät, ñaïo, phaûi thöïc haønh nghóa Phaùp trí, Loaïi trí, Tha taâm trí, phaûi thöïc haønh nghóa Theá tuïc trí, Thaéng nghóa trí, phaûi thöïc haønh nghóa Taän trí, Voâ sinh trí, phaûi thöïc haønh nghóa Taän sôû höõu trí, Nhö sôû höõu trí. Thieän Hieän, ñeå haønh nghóa lyù saâu xa cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, ôû trong nghóa lyù saâu xa vi dieäu cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña naøy, nghóa vaø chaúng phaûi nghóa ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc vì sao ñeå haønh nghóa lyù saâu xa cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät-ña? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñeå haønh nghóa lyù saâu xa cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà- taùt phaûi nghó raèng: “Ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa tham, ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa saân, ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa si, ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa taø kieán, ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa taø ñònh, ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa taát caû kieán thuû.” Vì sao vaäy? Chaân nhö, thaät teá cuûa tham duïc, saân haän, ngu si, taø kieán, taø ñònh cho ñeán taát caû kieán thuû khoâng phaûi laø nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa ñoái vôùi caùc phaùp. Laïi nöõa Thieän Hieän, ñeå thöïc haønh theo nghóa lyù saâu xa cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi nghó nhö vaày: “Ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa saéc; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa nhaõn xöù cho ñeán yù xöù; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa saéc xöù cho ñeán phaùp xöù; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa ñòa giôùi cho ñeán

thöùc giôùi; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa voâ minh cho ñeán laõo töû; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa, ; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; ta



khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; ta khoâng neân thöïc haønh nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa cuûa trí Nhaát thieát trí.” Vì sao vaäy? Thieän Hieän, khi ñaït ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, Nhö Lai tìm nghóa vaø chaúng phaûi nghóa cuûa taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng theå ñöôïc. Thieän Hieän neân bieát, duø Nhö Lai coù ra ñôøi hay khoâng ra ñôøi thì phaùp taùnh, phaùp truï, phaùp ñònh, phaùp nhó cuûa phaùp ñeàu thöôøng truï khoâng coù phaùp naøo laø nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa ñoái vôùi phaùp. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân lìa taát caû söï chaáp tröôùc nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa ñeå thöïc haønh nghóa lyù saâu xa cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, taïi sao Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng phaûi laø nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa ñoái vôùi caùc phaùp? Phaät baûo: –Thieän Hieän, vì muoán chöùng ñaéc phaùp voâ vi neân

Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng laø nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa ñoái vôùi caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, haù khoâng phaûi taát caû Hieàn thaùnh ñeàu laáy phaùp voâ vi laøm thaéng nghóa sao? Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Taát caû Hieàn thaùnh ñeàu duøng phaùp voâ vi laøm thaéng nghóa, nhöng phaùp voâ vi khoâng taêng ích, khoâng toån giaûm ñoái vôùi caùc phaùp. Thieän Hieän, gioáng nhö hö khoâng, chaân nhö, phaùp giôùi khoâng taêng ích, khoâng toån giaûm ñoái vôùi caùc phaùp, cuõng vaäy, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø caùc Ñaïi Boà-taùt thöïc haønh cuõng khoâng taêng ích, hoaëc toån giaûm ñoái vôùi caùc phaùp. Vì theá Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng phaûi laø nghóa hoaëc chaúng phaûi nghóa ñoái vôùi caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, coù phaûi caùc Ñaïi Boà-taùt caàn hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña voâ vi môùi coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí sao? Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Caùc Ñaïi Boà-taùt caàn phaûi hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa môùi coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí vì duøng phaùp khoâng hai laøm phöông tieän. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, coù phaûi duøng phaùp khoâng hai ñeå chöùng ñaéc phaùp khoâng hai khoâng? Phaät daïy: –Khoâng phaûi. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, coù phaûi duøng phaùp ñoái ñaõi ñeå chöùng ñaéc phaùp khoâng hai khoâng? Phaät daïy: –Khoâng phaûi. Thieän Hieän thöa:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Baïch Theá Toân, neáu khoâng theå duøng phaùp ñoái ñaõi vaø phaùp khoâng hai ñeå chöùng ñaéc phaùp khoâng hai thì caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi laøm sao ñeå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí? Phaät baûo: –Thieän Hieän, phaùp ñoái ñaõi vaø phaùp khoâng hai ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc cho neân khoâng theå duøng phaùp ñoái ñaõi hoaëc phaùp khoâng hai ñeå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí nhöng phaùp khoâng sôû ñaéc coù theå chöùng ñaéc khoâng sôû ñaéc. Vì sao vaäy? Vì Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa vaø trí Nhaát thieát trí ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc.

M

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Phaåm 69: VÍ DUÏ CAÂY Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña raát laø saâu xa nhö theá, caùc Ñaïi Boà-taùt coù theå laøm vieäc khoù laøm laø khoâng naém baét caùc höõu tình, cuõng khoâng naém baét söï taïo taùc cuûa caùc höõu tình nhöng vì höõu tình, hoï caàu mong sôùm chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Theá Toân, gioáng nhö coù ngöôøi muoán troàng caây ôû hö khoâng nôi khoâng saéc, khoâng thaáy, khoâng ñoái töôïng, khoâng nôi nöông töïa thì raát khoù, cuõng vaäy vieäc caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng naém baét höõu tình vaø söï taïo taùc cuûa hoï maø vì höõu tình, vò aáy caàu chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí thì laø vieäc raát khoù. Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña raát saâu xa; caùc Ñaïi Boà-taùt coù theå laøm vieäc khoù laøm laø khoâng naém baét höõu tình vaø söï taïo taùc cuûa hoï maø vì höõu tình

caàu mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän neân bieát, tuy caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng thaáy coù höõu tình thaät cuõng khoâng thaáy söï taïo taùc cuûa hoï nhöng höõu tình ngu si ñieân ñaûo chaáp laø coù thaät, chìm ñaém trong sinh töû, chòu khoå khoâng döùt cho neân vò aáy caàu sôùm chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí ñeå cöùu vôùt hoï, duøng phöông tieän thieän xaûo ñeå cöùu ñoä hoï. Gioáng nhö coù ngöôøi troàng caây nôi ñaát toát, tuy ngöôøi aáy khoâng bieát ngöôøi thoï duïng, goác, thaân, nhaùnh, laù, hoa, quaû cuûa caây naøy nhöng sau khi ñaõ troàng caây ngöôøi aáy tuøy thôøi töôùi nöôùc, gia coâng chaêm soùc, caây naøy daàn daàn lôùn leân, goác, thaân, caønh, laù, hoa, quaû sum sueâ, nhieàu ngöôøi nhôø duøng saûn phaåm cuûa caây ñoù maø ñöôïc laønh beänh, yeân vui; cuõng vaäy, tuy khoâng thaáy coù quaû baùo, höõu tình nhöng vì caùc höõu tình, caùc Ñaïi Boà-taùt caàu mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, laàn löôït tu haønh Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña vaø voâ soá phaùp phaàn Boà-ñeà khaùc. Sau khi tu caùc phaùp aáy ñaõ vieân maõn, hoï lieàn chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí laøm cho caùc höõu tình thoï duïng quaû baùo, nhaùnh laù, hoa quaû ñeàu ñöôïc lôïi ích. Thieän Hieän neân bieát, lôïi ích caønh, laù laø caùc höõu tình döïa vaøo Boà-taùt naøy ñöôïc thoaùt khoûi ñöôøng aùc, lôïi ích nôi hoa laø nhôø döïa vaøo Boà-taùt naøy, caùc höõu tình ñöôïc sinh vaøo doøng doõi lôùn Saùt-ñeá-lôïi hoaëc sinh vaøo doøng doõi lôùn Baø-la-moân, hoaëc sinh vaøo doøng doõi lôùn Tröôûng giaû, hoaëc sinh vaøo doøng doõi lôùn Cö só, hoaëc sinh leân coõi trôøi Töù Thieân vöông cho ñeán hoaëc sinh vaøo coõi trôøi Phi töôûng phi phi töôûng; Lôïi ích nôi quaû laø Ñaïi Boà-taùt naøy töï chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät laøm cho caùc höõu tình hoaëc truï quaû Döï löu, hoaëc truï quaû Nhaát lai, hoaëc truï quaû Baát hoaøn hoaëc truï quaû A-la-haùn hoaëc truï Ñoäc giaùc Boà-ñeà hoaëc truï quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Caùc höõu tình naøy sieâng tu caùc phaùp laønh, nöông theo ñaïo ba thöøa laàn löôït chöùng ñaéc Nieát-baøn ba thöøa. Nhö vaäy goïi laø lôïi ích cuûa quaû baùo. Thieän Hieän, tuy laøm vieäc lôïi ích lôùn nhö vaäy nhöng caùc Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng thaáy thaät coù höõu tình naøo ñaït ñöôïc Nieát-baøn, chæ thaáy voïng töôûng vaø caùc khoå laëng döùt. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng naém baét höõu tình vaø söï taïo taùc cuûa hoï nhöng vì tröø dieät ngaõ chaáp ñieân ñaûo cuûa hoï neân Boà-taùt caàu mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Vì vaäy, ñoù laø vieäc khoù laøm. Cuï thoï Thieän Hieän baïch: –Baïch Theá Toân, neân bieát caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng nhö Phaät. Vì sao vaäy? Vì döïa vaøo caùc Ñaïi Boà-taùt ta lieàn coù theå vónh vieãn ñoaïn tröø taát caû ñòa nguïc, baøng sinh, quyû giôùi vaø cuõng coù theå vónh vieãn ñoaïn tröø taát caû tai naïn, ngheøo thieáu, thaáp keùm vaø caùc khoå ôû ba coõi. Phaät baûo:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Neân bieát caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng nhö Phaät. Neáu khoâng coù caùc Boà-taùt ôû theá gian thì khoâng coù taát caû Nhö Lai ôû ba ñôøi cuõng khoâng coù Ñoäc giaùc vaø Thanh vaên, cuõng khoâng theå vónh vieãn ñoaïn tröø taát caû ñòa nguïc, baøng sinh, quyû giôùi vaø tai naïn, ngheøo thieáu thaáp keùm cuøng caùc khoå trong ba coõi. Vì theá, Thieän Hieän,

vieäc oâng noùi caùc Ñaïi Boà-taùt gioáng nhö Phaät thaät laø ñuùng. Laïi nöõa Thieän Hieän, neân bieát caùc Ñaïi Boà-taùt töùc laø Nhö Lai. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, neáu do chaân nhö naøy taïo ra Nhö Lai töùc laø do chaân nhö naøy taïo ra Ñoäc giaùc, cuõng do chaân nhö naøy taïo ra Thanh vaên, cuõng do chaân nhö naøy taïo ra Hieàn thaùnh; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra nhaõn xöù cho ñeán yù xöù; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra saéc xöù cho ñeán phaùp xöù; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra voâ minh cho ñeán laõo töû; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa Phaät; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra trí Nhaát thieát trí; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra caûnh giôùi höõu vi; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra caûnh giôùi voâ vi; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra taát caû caùc phaùp; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra taát caû höõu tình; cuõng do chaân nhö naøy taïo ra taát caû Ñaïi Boà-taùt. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, hoaëc chaân nhö cuûa Nhö Lai, hoaëc chaân nhö cuûa Ñoäc giaùc, hoaëc chaân nhö cuûa Thanh vaên, hoaëc chaân nhö cuûa taát caû Hieàn thaùnh, hoaëc chaân nhö cuûa taát caû caùc phaùp nhö saéc..., hoaëc chaân nhö cuûa taát caû höõu tình, hoaëc chaân nhö cuûa taát caû Ñaïi Boà-taùt, taát caû chaân nhö naøy thaät ra ñeàu khoâng khaùc nhau; do khoâng khaùc neân goïi laø chaân nhö. Caùc Ñaïi Boà-taùt tu hoïc vieân maõn ñoái vôùi chaân nhö naøy lieàn coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Do ñaõ chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí neân hoï ñöôïc goïi laø Nhö Lai. Do ñoù neân bieát caùc Ñaïi

Boà-taùt töùc laø Nhö Lai vì taát caû caùc phaùp, taát caû höõu tình ñeàu laáy chaân nhö laøm ñònh löôïng. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Ai hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa töùc laø hoïc chaân nhö cuûa taát caû caùc phaùp. Ai hoïc chaân nhö cuûa taát caû phaùp thì ñöôïc töï taïi ñoái vôùi chaân nhö taát caû phaùp. Neáu ñöôïc töï taïi ñoái vôùi chaân nhö cuûa taát caû phaùp thì ñöôïc trí phaân bieät caên cô hôn keùm cuûa taát caû höõu tình. Neáu ñaït ñöôïc trí phaân bieät caên cô hôn keùm cuûa



taát caû höõu tình thì coù theå bieát heát söï hieåu bieát sai khaùc cuûa taát caû höõu tình, neáu coù theå bieát heát söï hieåu bieát sai khaùc cuûa taát caû höõu tình thì bieát nghieäp vaø quaû baùo cuûa taát caû höõu tình, neáu bieát nghieäp vaø quaû baùo cuûa taát caû höõu tình thì trí nguyeän vieân maõn, neáu trí nguyeän vieân maõn thì coù theå tònh tu dieäu trí ba ñôøi, neáu coù theå tònh tu dieäu trí ba ñôøi thì coù theå vieân maõn trí Nhaát thieát trí. Neáu coù theå vieân maõn trí Nhaát thieát trí thì coù theå laøm ñuùng theo haïnh Boà-taùt, neáu coù theå laøm ñuùng theo haïnh Boà-taùt thì coù theå thöôøng duøng taøi thí, phaùp thí laøm lôïi ích höõu tình; neáu coù theå duøng taøi thí, phaùp thí laøm lôïi ích höõu tình thì coù theå thaät söï ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, neáu coù theå thaät söï ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình thì coù theå thaät söï laøm nghieâm tònh coõi Phaät, neáu coù theå thaät söï laøm nghieâm tònh coõi Phaät thì coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, neáu coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí thì coù theå thaät söï chuyeån phaùp luaân vi dieäu, neáu coù theå thaät söï chuyeån phaùp luaân vi dieäu thì coù theå giuùp höõu tình ñöùng vöõng nôi ñaïo ba thöøa, neáu coù theå giuùp höõu tình ñöùng vöõng nôi ñaïo ba thöøa thì coù theå giuùp cho höõu tình nhaäp vaøo caûnh giôùi Voâ dö y Nieát-baøn. Nhö vaäy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt thaáy voâ löôïng coâng ñöùc töï lôïi lôïi tha nhö vaäy, muoán laøm cho taâm ñaïi Boà-ñeà ñaõ phaùt trôû neân kieân coá khoâng thoaùi chuyeån thì neân sieâng naêng tu haønh phöông tieän thieän xaûo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Khi aáy, Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt naøo coù theå phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät, tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa moät caùch ñuùng ñaén thì theá gian Trôøi, Ngöôøi, A-toá- laïc... ñeàu neân cung kính leã laïy. Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö lôøi oâng noùi! Ñaïi Boà-taùt naøo phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät, tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa moät caùch ñuùng ñaén thì theá gian, Trôøi, Ngöôøi, A-toá-laïc... ñeàu neân cung kính, leã laïy. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu vì laøm lôïi ích cho taát caû höõu tình, caùc Ñaïi Boà-taùt vöøa phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät thì ñöôïc bao nhieâu phöôùc ñöùc? Phaät baûo: –Thieän Hieän, giaû söû taát caû höõu tình ñaày khaép tieåu thieân theá giôùi ñeàu ñeán ñòa vò Thanh vaên, Ñoäc giaùc thì theo yù oâng phöôùc ñöùc cuûa caùc höõu tình naøy coù nhieàu khoâng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu, phöôùc ñöùc maø hoï thu ñöôïc laø voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, phöôùc maø caùc höõu tình aáy thu ñöôïc so vôùi phöôùc cuûa moät Ñaïi Boà-taùt thu ñöôïc nhôø môùi phaùt taâm quaû vò Giaùc ngoä

cao toät ñeå laøm lôïi ích taát caû höõu tình maø oâng vöøa hoûi thì khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn, nhö vaäy cho ñeán khoâng baèng moät phaàn traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc. Vì sao vaäy? Thanh vaên, Ñoäc giaùc ñeàu döïa vaøo Ñaïi Boà-taùt maø coù, khoâng phaûi Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo caùc Thanh vaên, Ñoäc giaùc maø coù. Laïi nöõa Thieän Hieän, haõy gaùc laïi phöôùc ñöùc maø taát caû höõu tình ñaày tieåu thieân theá giôùi hoaëc trung thieân theá giôùi thu ñöôïc nhôø ñeàu ñaït ñeán ñòa vò Thanh vaên hoaëc Ñoäc giaùc, giaû söû taát caû höõu tình ôû theá giôùi ba laàn ngaøn ñeàu ñaït ñeán ñòa vò Thanh vaên, Ñoäc giaùc thì theo yù oâng phöôùc ñöùc caùc höõu tình naøy thu ñöôïc coù nhieàu khoâng? Thieän Hieän ñaùp: –Raát nhieàu, thöa Theá Toân! Phöôùc ñöùc maø hoï thu ñöôïc laø voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Naøy Thieän Hieän, phöôùc maø caùc höõu tình aáy thu ñöôïc so vôùi phöôùc cuûa moät Ñaïi Boà-taùt thu ñöôïc nhôø môùi phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñeå laøm lôïi ích taát caû höõu tình maø oâng ñaõ hoûi thì khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn nhö vaäy cho ñeán khoâng baèng moät phaàn traêm ngaøn, moät phaàn traêm öùc, muoân öùc. Vì sao vaäy? Vì Thanh vaên, Ñoäc giaùc ñeàu döïa vaøo Ñaïi Boà-taùt maø coù, chaúng phaûi Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Thanh vaên, Ñoäc giaùc maø coù. Laïi nöõa Thieän Hieän, haõy gaùc laïi phöôùc maø taát caû höõu tình ñaày khaép theá giôùi ba laàn ngaøn coù ñöôïc nhôø ñaït ñeán ñòa vò Thanh vaên hoaëc Ñoäc giaùc, giaû söû taát caû höõu tình ñaày khaép theá giôùi ba laàn ngaøn ñeàu truï ôû baäc Tònh quaùn thì theo yù oâng phöôùc ñöùc cuûa caùc höõu tình naøy coù nhieàu khoâng? Thieän Hieän ñaùp: –Raát nhieàu, thöa Theá Toân! Phöôùc ñöùc ngöôøi aáy thu ñöôïc laø voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, löôïng phöôùc maø caùc höõu tình aáy thu ñöôïc so vôùi phöôùc cuûa moät Ñaïi Boà-taùt thu ñöôïc nhôø môùi phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñeå laøm lôïi ích taát caû höõu tình maø oâng ñaõ hoûi thì khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn nhö vaäy cho ñeán khoâng baèng moät phaàn traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc. Vì sao vaäy? Thanh vaên, Ñoäc giaùc ñeàu döïa vaøo Ñaïi Boà-taùt maø coù, chaúng phaûi Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Thanh vaên, Ñoäc giaùc maø coù. Laïi nöõa Thieän Hieän, haõy gaùc laïi phöôùc ñöùc maø taát caû höõu tình khaép theá giôùi ba laàn ngaøn coù ñöôïc nhôø ñeàu truï vaøo baäc Tònh quaùn, giaû söû taát caû höõu tình ñaày khaép theá giôùi ba laàn ngaøn ñeàu truï vaøo baäc Chuûng taùnh, hoaëc baäc Ñeä baùt, hoaëc baäc Cuï kieán, hoaëc baäc Baïc, hoaëc baäc Ly duïc, hoaëc baäc Dó bieän vaø giaû söû taát caû höõu tình khaép theá giôùi ba laàn ngaøn ñeàu truï vaøo ñòa vò Ñoäc giaùc thì theo yù oâng phöôùc ñöùc caùc höõu tình naøy thu ñöôïc coù nhieàu khoâng? Thieän Hieän ñaùp: –Raát nhieàu, thöa Theá Toân! Phöôùc maø hoï thu ñöôïc laø voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, löôïng phöôùc maø caùc höõu tình aáy thu ñöôïc so vôùi phöôùc cuûa moät Ñaïi Boà-taùt thu ñöôïc nhôø môùi phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñeå laøm lôïi ích taát caû höõu tình maø oâng ñaõ hoûi thì khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn, nhö vaäy cho ñeán khoâng baèng moät phaàn traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc. Vì

sao vaäy? Thanh vaên, Ñoäc giaùc ñeàu döïa vaøo Ñaïi Boà-taùt maø coù, chaúng phaûi Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Thanh vaên maø coù. Laïi nöõa Thieän Hieän, giaû söû taát caû höõu tình ñaày khaép theá giôùi ba laàn ngaøn ñeàu môùi phaùt taâm ñeå laøm lôïi ích taát caû höõu tình, löôïng phöôùc caùc Ñaïi Boà-taùt naøy thu ñöôïc so vôùi löôïng phöôùc cuûa moät Ñaïi Boà-taùt ñaõ nhaäp Chaùnh taùnh ly sinh cuûa Boà-taùt thu ñöôïc thì khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn nhö vaäy cho ñeán khoâng baèng moät phaàn traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc. Laïi nöõa Thieän Hieän, giaû söû taát caû höõu tình ñaày khaép theá giôùi ba laàn ngaøn ñeàu nhaäp vaøo Chaùnh taùnh ly sinh cuûa Boà-taùt, löôïng phöôùc maø caùc Ñaïi Boà-taùt naøy thu ñöôïc so vôùi phöôùc maø moät Ñaïi Boà-taùt haønh Boà-ñeà höôùng thu ñöôïc thì khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn, nhö vaäy cho ñeán khoâng baèng moät phaàn traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc. Laïi nöõa Thieän Hieän, giaû söû taát caû höõu tình ñaày khaép theá giôùi ba laàn ngaøn ñeàu haønh Boà-ñeà höôùng, löôïng phöôùc maø caùc Ñaïi Boà-taùt naøy thu ñöôïc so vôùi phöôùc cuûa moät vò Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc coù ñöôïc thì khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn, nhö



vaäy cho ñeán khoâng baèng moät phaàn traêm ngaøn, traêm öùc, muoân öùc. Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt môùi phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät tö duy nhöõng gì? Phaät daïy: –Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy thöôøng chæ tö duy veà trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Trí Nhaát thieát trí laáy gì laøm taùnh, laáy gì laøm sôû duyeân, laáy gì laøm taêng thöôïng, laáy gì laøm haønh töôùng vaø laáy gì laøm töôùng? Phaät baûo: –Thieän Hieän, trí Nhaát thieát trí laáy khoâng taùnh laøm taùnh bôûi vì noù khoâng töôùng, khoâng nhaân, khoâng choã caûnh giaùc, khoâng sinh khoâng hieän. Coøn vaán ñeà oâng hoûi: “Trí Nhaát thieát trí laáy gì laøm sôû duyeân, laáy gì laøm taêng thöôïng, laáy gì laøm haønh töôùng vaø laáy gì laøm töôùng”, thì traû lôøi laø: “Trí Nhaát thieát trí laáy khoâng taùnh laøm sôû duyeân, chaùnh nieäm laøm taêng thöôïng, tòch tónh laøm haønh töôùng, phaùp giôùi laøm töôùng.” Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Chæ coù trí Nhaát thieát trí laáy khoâng taùnh laøm taùnh hay saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh, nhaõn xöù cho ñeán yù xöù cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; saéc xöù cho ñeán phaùp xöù cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; voâ minh cho ñeán laõo töû cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; Boá thí ba-la-maät- ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp

khoâng khoâng taùnh töï taùnh cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc Ñaïi só cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh, taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh, caûnh giôùi höõu vi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh; caûnh giôùi voâ vi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Phaät baûo: –Thieän Hieän, chaúng phaûi chæ coù trí Nhaát thieát trí laáy khoâng taùnh laøm taùnh maø saéc,



thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh nhö vaäy cho ñeán caûnh giôùi höõu vi caûnh giôùi voâ vi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Cuï thoï Thieän Hieän Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao trí Nhaát thieát trí laáy khoâng taùnh laøm taùnh, saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh, nhö vaäy cho ñeán caûnh giôùi höõu vi caûnh giôùi voâ vi cuõng laáy khoâng taùnh laøm taùnh? Phaät baûo: –Thieän Hieän, töï taùnh cuûa trí Nhaát thieát trí laø khoâng. Phaùp naøo coù töï taùnh laø khoâng thì phaùp ñoù laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Töï taùnh cuûa saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laø khoâng, phaùp naøo coù töï taùnh khoâng thì phaùp ñoù laáy khoâng taùnh laøm taùnh nhö vaäy cho ñeán töï taùnh cuûa caûnh giôùi höõu vi, caûnh giôùi voâ vi cuõng laø khoâng, phaùp naøo coù töï taùnh khoâng thì phaùp aáy laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, taïi sao töï taùnh cuûa trí Nhaát thieát trí laø khoâng, töï taùnh cuûa saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc laø khoâng nhö vaäy cho ñeán töï taùnh cuûa caûnh giôùi höõu vi, caûnh giôùi voâ vi cuõng laø khoâng? Phaät baûo: –Thieän Hieän, trí Nhaát thieát trí khoâng coù töï taùnh hoøa hôïp, phaùp naøo khoâng coù töï taùnh hoøa hôïp thì phaùp aáy laáy khoâng taùnh laøm taùnh, saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng khoâng coù taùnh hoøa hôïp, phaùp naøo khoâng coù taùnh hoøa hôïp thì phaùp aáy laáy khoâng taùnh laøm taùnh, nhö vaäy cho ñeán caûnh giôùi höõu vi, caûnh giôùi voâ vi cuõng khoâng

coù töï taùnh hoøa hôïp, phaùp naøo khoâng coù töï taùnh hoøa hôïp thì phaùp aáy laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Thieän Hieän, vì lyù do naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt neân bieát, taát caû caùc phaùp ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Laïi nöõa Thieän Hieän, taát caû phaùp ñeàu laáy Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän laøm töï taùnh, Thieän Hieän, vì lyù do ñoù caùc Ñaïi Boà-taùt neân bieát taát caû caùc phaùp ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Laïi nöõa Thieän Hieän, taát caû phaùp ñeàu laáy chaân nhö, thaät teá, phaùp giôùi laøm töï taùnh, Thieän Hieän, vì lyù do ñoù caùc Ñaïi Boà-taùt neân bieát taát caû phaùp ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû phaùp ñeàu khoâng taùnh thì caùc Ñaïi Boà-taùt môùi phaùt taâm caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå truï vaøo phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå truï vaøo chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå truï vaøo Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm



nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh Ñaïi Boà-taùt ñòa, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì coù theå thöïc haønh möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû, ñem laïi

söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thaønh töïu trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät; phaûi thaønh töïu nhöõng phöông tieän thieän xaûo gì ñeå coù theå thöïc haønh trí Nhaát thieát trí, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät? Phaät baûo: –Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy thaønh töïu phöông tieän thieän xaûo thuø thaéng, tuy bieát taát caû caùc phaùp ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh nhöng thöôøng sieâng naêng ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, tuy thöôøng sieâng naêng ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät nhöng thöôøng bieát roõ taát caû höõu tình vaø caùc coõi Phaät ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Thieän Hieän, tuy thöïc haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña hoïc ñaïo Boà-ñeà nhöng Ñaïi Boà-taùt naøy bieát Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña vaø ñaïo Boà-ñeà ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh, nhö vaäy cho ñeán tuy thöïc haønh trí Nhaát thieát trí hoïc ñaïo Boà-ñeà nhöng vò aáy bieát trí Nhaát thieát trí vaø ñaïo Boà-ñeà ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña hoïc ñaïo Boà-ñeà nhö vaäy, noùi roäng cho ñeán tu haønh trí Nhaát thieát trí hoïc ñaïo Boà- ñeà nhö vaày, neáu chöa thaønh töïu möôøi löïc cuûa Nhö Lai, boán ñieàu khoâng sôï, boán söï hieåu bieát thoâng suoát, ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû, möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng, phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû, trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng vaø voâ löôïng, voâ bieân Phaät phaùp khaùc thì ñeàu goïi laø hoïc ñaïo Boà-ñeà chöa ñöôïc vieân maõn; neáu hoïc ñaïo naøy ñaõ ñöôïc vieân maõn thì nhôø töông öng vôùi Baùt-nhaõ trong moät saùt-na lieàn coù theå chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Khi aáy söï noái tieáp cuûa taäp khí phieàn naõo vi teá ñeàu vónh vieãn khoâng sinh nghóa laø döùt tröø saïch vaø ñöôïc goïi laø Phaät. Vò aáy laïi duøng Phaät nhaõn saùng suoát khoâng chöôùng ngaïi quaùn saùt khaép caùc phaùp ôû möôøi phöông ba ñôøi thì chaúng theå naém baét ñöôïc phaùp khoâng huoáng gì laø naém baét phaùp coù. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, tin hieåu taát caû caùc phaùp ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Thieän Hieän, ñoù goïi laø Ñaïi Boà-taùt thaønh töïu phöông tieän thieän xaûo thuø thaéng, nghóa



laø thöïc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, quaùn taát caû phaùp chaúng theå naém baét ñöôïc khoâng huoáng gì naém baét ñöôïc coù. Thieän Hieän, luùc tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña ñoái vôùi phaùp boá thí, ngöôøi boá thí, ngöôøi nhaän, vaät boá thí, quaû baùo cuûa boá thí vaø taâm Boà-ñeà, Ñaïi Boà-taùt naøy khoâng thaáy khoâng

huoáng gì laø thaáy coù, nhö vaäy cho ñeán luùc chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí, hoaëc ngöôøi chöùng, hoaëc phaùp ñöôïc chöùng, hoaëc lyù do chöùng ñaéc, hoaëc luùc chöùng ñaéc, nôi chöùng ñaéc vò aáy khoâng thaáy khoâng huoáng gì laø thaáy coù. Vì sao vaäy? Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy thöôøng nghó raèng: "Caùc phaùp ñeàu laáy khoâng taùnh laøm taùnh. Nhö vaäy khoâng taùnh chaúng phaûi do Phaät laøm, chaúng phaûi do Boà-taùt laøm, chaúng phaûi do Ñoäc giaùc laøm, chaúng phaûi do Thanh vaên laøm, chaúng phaûi do baát cöù ai laøm, bôûi vì taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng coù ngöôøi taïo taùc do xa lìa ngöôøi taïo taùc." Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, haù chaúng phaûi caùc phaùp vaø taùnh caùc phaùp xa lìa sao? Phaät baûo: –Naøy Thieän Hieän, ñuùng vaäy, caùc phaùp vaø taùnh caùc phaùp laø xa lìa. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû phaùp xa lìa phaùp taùnh thì vì sao phaùp xa lìa coù theå bieát phaùp xa lìa laø coù hoaëc khoâng. Baïch Theá Toân, phaùp coù khoâng theå bieát phaùp khoâng, phaùp khoâng khoâng theå bieát phaùp coù, phaùp coù khoâng theå bieát phaùp coù, phaùp khoâng khoâng theå bieát phaùp khoâng. Baïch Theá Toân, nhö vaäy taát caû phaùp ñeàu laáy khoâng bieát laøm taùnh thì vì sao Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, hieän baøy ñuû thöù ôû trong caùc phaùp nhö laø saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc hoaëc coù, hoaëc khoâng; nhaõn xöù cho ñeán yù xöù hoaëc coù, hoaëc khoâng; saéc xöù cho ñeán phaùp xöù hoaëc coù, hoaëc khoâng; nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi hoaëc coù, hoaëc khoâng; saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi hoaëc coù, hoaëc khoâng; nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi hoaëc coù, hoaëc khoâng; nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc hoaëc coù, hoaëc khoâng; caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra hoaëc coù, hoaëc khoâng; ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi hoaëc coù, hoaëc khoâng; nhaân duyeân cho ñeán taêng thöôïng duyeân hoaëc coù, hoaëc khoâng; voâ minh cho ñeán laõo töû hoaëc coù, hoaëc khoâng; Boá thí ba-la- maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña hoaëc coù, hoaëc khoâng; phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh hoaëc coù, hoaëc khoâng; chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn hoaëc coù, hoaëc khoâng; Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo hoaëc coù, hoaëc khoâng; boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo hoaëc coù, hoaëc khoâng; boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc hoaëc coù, hoaëc khoâng; taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù hoaëc coù, hoaëc khoâng; ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän hoaëc coù, hoaëc khoâng; baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai hoaëc coù, hoaëc khoâng; baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân hoaëc coù, hoaëc khoâng; taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa hoaëc coù, hoaëc khoâng; naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng hoaëc coù, hoaëc khoâng; möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng hoaëc coù, hoaëc khoâng; ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa Phaät hoaëc coù, hoaëc khoâng; phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû hoaëc coù, hoaëc khoâng; trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng hoaëc coù, hoaëc khoâng; quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà hoaëc coù, hoaëc khoâng; taát caû caùc haïnh cuûa Ñaïi

Boà-taùt hoaëc coù, hoaëc khoâng; quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät hoaëc coù, hoaëc khoâng; trí Nhaát thieát trí hoaëc coù, hoaëc khoâng; caûnh giôùi höõu vi, caûnh giôùi voâ vi hoaëc coù, hoaëc khoâng? Phaät baûo:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, tuøy theo theá tuïc neân hieån baøy caùc phaùp hoaëc coù, hoaëc khoâng khoâng phaûi tuøy theo thaéng nghóa. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, theá tuïc vaø thaéng nghóa coù khaùc nhau khoâng? Phaät baûo: –Thieän Hieän, chaúng khaùc, khoâng phaûi ngoaøi theá tuïc maø coù thaéng nghóa. Vì sao vaäy? Chaân nhö cuûa theá tuïc töùc laø thaéng nghóa. Caùc loaøi höõu tình ñieân ñaûo voïng chaáp, khoâng thaáy, khoâng bieát ñoái vôùi chaân nhö naøy, ñeå laøm lôïi ích cho hoï, caùc Ñaïi Boà-taùt tuøy theo töông theá tuïc hieån baøy caùc phaùp hoaëc coù, hoaëc khoâng, chaúng phaûi tuøy theo thaéng nghóa. Laïi nöõa Thieän Hieän, voâ soá höõu tình phaùt sinh yù töôûng thaät coù hoaëc thaät khoâng ñoái vôùi caùc phaùp nhö uaån... khoâng bieát roõ caùc phaùp chaúng coù, chaúng khoâng, ñeå laøm lôïi ích cho hoï, caùc Ñaïi Boà-taùt hieån baøy uaån... hoaëc coù, hoaëc khoâng giuùp cho caùc höõu tình nhôø ñoù thaáu roõ caùc phaùp nhö uaån... chaúng coù chaúng khoâng chöù chaúng phaûi muoán laøm cho hoï chaáp töôûng thaät coù khoâng. Nhö vaäy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt neân sieâng naêng xa lìa vieäc chaáp coù vaø khoâng ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*